

Taxa post-
plătite în m.
No. 224713/9.

10. Telefon: 8-
Havonta 110, negy
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre
detések díjszabás
KELET az erdélyi
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

Dr. G. Sassetter Robert
Diszter 2. l. g. Budapest

XXII. ÉVFOLYAM 166. SZÁM

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Péntek, 1936. július 17.

5696. ÉV. XIX. ÉVF.
TAMUSZ 27. 166. SZAM

VILAG TÜKRE

A kormány korlátlan felhatalmazást adott Titulescunak a külpolitika irányítására

Teljes elégtételt kapott Titulescu. A kormány belpolitikája hozzá fog hangolódni a Titulescu által képviselt külpolitikai irányvonalhoz

Bucuresti, július 16. (Az Uj Kelet tud.) Amint a külügyminisztérium alábbi hivatalos nyilatkozatából is megállapítható, teljes megoldást nyert a Titulescu-probléma. Az a megállapodás, amely a külügyminiszter és a kormány között jött létre, teljes elégtételt nyújt Titulescunak és teljhatalommal ruhazza fel őt a külügyek irányításában. A kormány kötelezettséget vállalt a külügyminiszter politikai munkájának aktív támogatására abban a tekintetben is, hogy a kormány belpolitikája is alkalmazkodni fog a külpolitikai irányvonalakhoz.

A hivatalos kormánynyilatkozat

A külügyminisztérium sajtóosztálya a szerda esti minisztertanács után az alábbi közleményt tette közzé:

„Szerdán, július 15-én, minisztertanácsot tartott a kormány Tatarescu elnökletével. Titulescu külügyminiszter kétórás expozé tartott a napirenden levő összes kérdésekről. Többek között foglalkozott a locarnói konferencia kérdésével, a szankciók és az osztrák-német egyezmény ügyével is. Ezenkívül a román-orosz kapcsolatokról, a montreuxi tengersizoros-konferenciáról, a népszövetségi alapokmány reformjának kérdéséről, valamint azon problémákról is beszélt a külügyminiszter, amelyek Romániának Franciaországgal, Lengyelországgal, a kisantant többi államaival és a Balkán-szövetséggel való viszonyát érintik.

A minisztertanács ezután a következő határozatot hozta:

A minisztertanács egyhangúlag tudomásul veszi és teljes egészében helyesli Titulescu külügyminiszter expozéját és kijelenti, hogy teljes mértékben azonosítja magát azzal a külpolitikával, amelyet Titulescu folytatott.

A jövőben is szigorúan ez a politika fog érvényesülni, melynek irányában minden szükséges intézkedést megtett a minisztertanács és amely politika az országnak és a kormánynak a politikája. A kormány mely elismerését fejezi ki Titulescunak munkája iránt és korlátlan bizalmáról biztosítja a külügyminisztert küldetésének teljesítésében.

Az Adeverul a fenti hivatalos nyilatkozatot kommentálva rámutat arra, hogy a kormány nemcsak platonikus jellegű szolidaritást vállal Titulescu külpolitikájával, hanem

aktív szolidaritást is mindazon intézkedések gyakorlati alkalmazásával, amelyek e politika maradéknélküli megvalósítására hivatottak.

Titulescu politikája eszerint egyet jelent a kormány és az ország politikájával. A nyilatkozat ezen passzusának rendkívül nagy jelentősége van. Annnyit jelent, hogy a kormány mindent meg fog tenni annak érdekében, hogy Titulescu külpolitikai munkáját ne zavarhassák meg és ne szabotálhassák belülről. Amellett cselekménynek fog minősíteni a kormány minden tüntető megnyilatkozást Titulescu külpolitikája ellen és a törvény szigorával fog fellépni az ilyen manifestációkkal szemben. Az ország belsejében ezennel nem hátrálthatja semmilyen terror és semmilyen mesterkedés a külügyminisztert céljai elérésében, amelyek a román határok konszolidálására és végleges biztosítására és Románia méltó helyének biztosítására irányulnak az európai egyensúly keretében.

Szerda este 9 órakor miniszteri értekezlet volt a miniszterelnökségen, amelyen Inculet, Sasu és Costinescu miniszterek, valamint a belügyi, közmunkaügyi és egészségügyi államtitkárok, továbbá az utak és vasutak vezérigazgatói, és Alba, Arad, Mures, Timis, Tarnava Mare és Cluj vármegyék prefektusai vettek részt. A Mócvidék lakosságának kérdésével foglalkozott az értekezlet és megvizsgálta azokat az intézkedéseket, amelyek a lakosság felségítése érdekében válnak szükségessé.

A kormány nyári programja

Csütörtök délelőtt 11 órakor újabb minisztertanácsot tartott a kormány Tatarescu el-

nökletével. Ezalkalommal a kormány nyári munkaprogramjáról tanácsoztak és megállapították az ország különböző centrumaiban tartandó miniszteri értekezletek sorrendjét. Nem állapították meg azonban ezen értekezletek időpontját. A minisztertanács egyébként szabadságot Tatarescu miniszterelnököt, aki Poianára utazik, Franasovici közlekedési minisztert, aki Londonba utazik és Pop Valér igazságügyminisztert, aki ugyancsak külföldön tölti szabadságát. A minisztertanács a napirenden lévő folyó ügyek megvitatása után félkettőkor ért véget.

Tatarescu miniszterelnök ezután királyi

kihallgatásra ment és ebédre is az uralkodó vendége volt. Titulescu külügyminiszter délután 5 órakor jelent meg audiencián.

Victor Badulescu szombaton Párizsba utazik, ahol a hadianyag-rendelések ügyében fog tárgyalásokat folytatni. Az államtitkár reméli, hogy a Credit Francais részéről felajánlott hitelt is sikerülni fog perferkuálnia.

Az Ordinea című lap értesülése szerint Tatarescu tegnap reggel fontos tanácskozást folytatott Dinu Bratianuval. Liberális körökben rendkívül jelentőséget tulajdonítanak ezen találkozásnak, tekintettel a belpolitikai és méginkább a külpolitikai eseményekre.

Merényletet akartak elkövetni az angol király ellen

Egy férfi a király lova elé vászonba burkolt csomagot ejtett, amelybe egy revolver volt csomagolva. Minden súlyosabb következmény nélküli zajlott le az incidens. A merénylőt letartóztatták

LONDON, július 15. Csütörtök délután szokatlanul súlyos incidens játszódott le Londonban. Eduard angol király a londoni Hyde parkban nagyszabású katonai parádén vett részt, amely teljes rendben és minden zavaró momentum nélkül zajlott le. A király pompás lován a szemléről éppen visszatérőben volt a Buckingham palota felé, amikor a Wellington-emlékműnél váratlanul és mielőtt feltartóztathatták volna, egy ember ugrott elébe, akinek sikerült áttörnie a rendőrkordont. A kordont áttörő ember kezében egy vászonnal bevont csomag volt, amely nyilván valamilyen tárgyat rejtett magában. Az ismeretlen férfi, mikor közvetlenül a király lova elé ért, kiejtette kezéből a csomagot, amely a király lova elé esett, illetőleg a király lovának lábát érintette.

A király kíséretén óriási megdöbbenés vett erőt, de maga a király teljesen nyugodt maradt, mert a leejtett csomag semmiféle kárt nem okozott. A király a legteljesebb hidegvérrel folytatta tovább útját.

A rejtélyes csomagot a király lova elé dobó férfit természetesen azonnal letartóztatták és magát a csomagot is felbontották. Megállapítást nyert, hogy a csomagban egy revolver van, amelyhez négy töltény volt csomagolva. A Scotland Yard detektívjeinek megállapítása szerint az incidens délután háromnegyed három órakor történt és egyelőre még nem tudták pontosan megállapítani, hogy merénylet készült-e a király ellen, vagy pedig az egész incidenst egy örült ember tette csupán, aki nem volt beszámítható állapotban. A rendőrség a legszigorúbb nyomozást indította meg részben a merénylő személyének, részben pedig a merénylet körülményeinek kiderítésére.

Meg akarták lincselni a merénylőt

London, július 15. Elsőnek egy asszony fogta meg a merénylőt, aki vissza akart lépni a tömeg közé, majd rendőrök vették rá magukat, akik azonnal letartóztatták. Csak nehezen sikerült a tömeg düh-

hétől megmenteni, amely meg akarta lincselni.

Egy fotóriporternek jólsikerült felvétele szerint három rendőr tartja fogva az illetőt, aki szegényesen van öltözve és kálap sincs rajta.

Egy szemtanú szerint az uralkodó felé siető egyén fegyveres kezével hozzáért az uralkodóhoz, aki azonban két lábra emelkedett és kiverte az illető kezéből a revolvért. Abban a pillanatban Edward király megfordította lovát és csak annyit látott, amint a rendőrök az illetőt magukkal hurcolták. Más szemtanúk szerint, mikor a király elé ugrott elfogták, a tömegből még egy férfi kiugrott és igyekezett a foglyot kiszabadítani.

Egyébként egyetlen lövés sem dördült el, de a revolver négy golyóra volt töltve.

Az incidens pillanatában a király kíséretében közvetlenül mellette volt a yorki herceg. Miután néhány percet a Buckingham palotában töltött, az uralkodó autóját Yorkhouseba utazott, ahol megebédelt és programján semmit sem változtatott. Ebéd után dolgozószobájába ment, ahol folyó ügyekkel foglalkozott.

A merénylőt Mahonének hívják és — újságíró

London, július 16. A londoni merénylet-kíséretet kapcsán a letartóztatott egyént George Mahonének hívják és foglalkozására nézve újságíró.

Csütörtökön délután történt első kihallgatása után kijelentette Mahone, hogy mindennek Sir John Simon belügyminiszter az oka, akinek szerda este levelet írt és csütörtökön reggel telefonált. „Nem akartam rosszat tenni a királynak” — mondotta Mahone. — „Amit tettem, az tiltakozás volt csupán.”

Mahone egyébként kihallgatásának ideje alatt egész testében remegett. Úgyt a jövő hét szerdáján fogják tárgyalni. Tiltott fegyverviseléssel vádolják és azt állítják, hogy márok élete veszélyeztetésének szándékával hordta magánál a fegyvert. Mahonenél egy újságlapot találtak a király fényképével. A letartóztatott embert a tömeg gyűlöletes kiáltásai kíséretében szállították börtönbe.

Prága pusztulása

S. Fowler-Wright angol író regénye 1938 háborújáról.

A babona fekete napján, pénteken, 1938 január 28-án kezdődik.

A cseh külügyminisztérium palotájában megjelenik a német követ. Keresetten katonás külsejű, recsegő hangú, nagyszál ember. A német titkosrendőrség megállapította, — ugymond — hogy Csehország területén összeesküvést szőttek a Führer ellen. Nehogy ez az eset megismétlődjék, és a rendőrség ébersége egyre próbára legyen téve, valamennyi kiutasítását követeli. A cseh kormány haladékokat kér, hogy a kérdéskomplexumot tanulmányozhassa.

Néhány nap múlva, pontosan február elsején, már utban van Prága felé a németek titkos futárjai és irattáskájában ott lapulnak a háboru esetére szóló utasítások a prágai földalatti náci szervezetek számára. A vasuti fülkében angol hölgyek is utaznak. Egyikőjük téskájában becsempézi a veszedelmes írásait. Okosan számított, ezt a táskát senki nem kutatja át. Viszont jómaga mégis rajta vesztit a határvizsgálaton. Leszállítják a vasutról és nemsokára az egyik határszéli erdőben fejezi be az életét.

Az iratok a gyanutlan angol hölgy táskájában megérkeznek Prágába és itt megismételt szállodai betörés után, az illetékes nácivezér kezébe kerülnek. A lényegük az, hogy mihllyst a német követ elhagyta Prágát és a nürnbergi adóban műsoron kívül felcsendül az egyik Strauss-opera közlismert dallama, a náci robbantsák fel a város valamennyi gázmertes fedezékét.

A cseh kormány visszautasítja a német követeléseket. Hősiesen vállalja az egyetlen küzdelmet az állig felfegyverzett német birodalommal. Nemzetközi támogatásra nincsen kilátása. Az angol és a francia nagyhatalom a saját gondjaival van elfoglalva és egyelőre minden áron, a meghunyászkodás árán is el akarja kerülni a fegyveres megütközést a németekkel.

Az angol kormány tanácskozásai csupa félreudszabállyal végződnek. A kormányelnök, Mr. Bedwley, akiben nem nehéz felfismernünk Baldwin, rezignáltan állapítja meg: Tétlenül néztük éveken át, hogy Európa kellős közepén nagyra nőjön egy vadállat és megnövesse a karmait. Valahogy azt képzeljük, hogy majd a maga jószántából áttér a növényevésre.

Az ultimátum elutasítása után a cseh náci tervszerűen bonyolítják le a rájuk rótt feladatokat. A német léghaderő pedig — a csehek hősies ellenállása csak egy részét tudja feltartóztatni — gázal árasztja el a cseh fővárost. Apokaliptikus jeleket következnek. A prágai angol követ leszögezi: Ami itt folyik nem háboru többé ennek a szónak évezredek át használt értelmében; nem két körülbelül egyenlő erejű ellenfél mérkőzése. Tervszerű tömeggyilkosság, a védtelen emberek tizezreinek lemészárlása.

A latin klasszikuson nevelődött öregur maga is ott pusztul a követség palotájában; semmiféle rábeszélés nem tudja elmozdítani az állomáshelyéről. Egy halott követ néha döntőbb szerepet játszhat az angol impérium történetében, mint az élő. Például, ha tette kell serkentsen egy még mindig habozó minisztériumot — ez a néhány szó a politikai végrendelete.

Mindez megint egy szerencsétlen pénteki napon, 1938 február 15-én történik. Prágában kő nem marad kövön. És a békefrázisoktól duzzadó német hivatalos kiáltvány bejelentése: A csehszlovák köztársaság megszűnt létezni.

Az angol kormány a történetek ellenére is tétovázik. A külügyminisztere hiába figyelmeztet a rendszerességre, a félreismertetlen tervszerűsége a német örültség-

ben. A német békecszólásokat senkinek sem veszi komolyan — állapítja meg — aki nem vesztette el a józan eszét. Kivétel csak egy van: a felelős államférfiak. És hozzátesszi: Németország csak az alkalmas órát lesi. És ha nem csak minden jel, már ütött is ez alkalmas óra.

Rövidesen konkrét bejelentésekkel is szolgálhat. A német követ átadta kormányának ultimátumát. Semlegességi nyilatkozatot követel a brit birodalomtól délután öt óráig. Ha a válasz késne, esti nyolc óráig a német légi haderő meglátogatja Londont. A prágai akció csak kóstoló volt ahhoz képest, ami az angol birodalom fővárosára vár.

A miniszterek ravasz ötletekkel szeretnének a csapdából kikerülni. De a külügyminiszter közli, hogy Németország nem éri be az irással vagy a szóval. Zálogot követel a semlegesség biztosítására: Gibraltár és a suezai csatorna kiszolgáltatását.

A minisztertanács elképed. A kormány elnöke féláljult morfondíroz Nagy-Britannia végéről és mintegy a messiás távlatból hallja a szakszerű megállapítást, hogy Németországnak ötször annyi repülőgépe van, mint az angol légi haderőnek. A vita hangzavarába egyszerre csak beleszól a tanácselnök: Elűti az ötöt. A külügyminiszter azonban hidegvérűen megállapítja: Az óra siet. Még három percnél idő maradt a döntéshez...

A regény ezekkel a szavakkal fejeződik be: Igazat mondott; még ráértek. Európa sorsa egyelőre függőben maradt...

S Fowler-Wright regényének, mely most a párizsi *Carrefour*-nál *Der Untergang von Prag* cím alatt németül is megjelent (az eredeti címe *Prelude in Prague* volt) a világról sem az a célja, hogy a németek hadi fölényével elképesztően és menthetetlenül minősítse az angol világbirodalom katonai helyzetét. Veszedelemek lehetőségét festi a falra, de nyilvánvalóan azzal a célkitűzéssel, hogy felrázson és fegyverkezésre, mindenekelőtt a légi felfegyverkezésre buzdítson. Olvasom, Angliában példátlanul nagy sikere volt. Mint a bomba egy csapott bele ez a könyv az angol közvéleménybe. Ezt a hatást bizonyára jelentős részben elősegítette, hogy Wright nemcsak éleslátású politikai nemcsak éles fantáziájú regényköltő, hanem minden pesszimizmusa ellenére valóságos himnusz zeng az angolszász fajról. Az angol diplomaták, katonák, felső és közrendű emberek akik a regényében szerepelnek, egytől-egyig a kötelességtudás, a hidegvér, az éleslátás, a szellemi és a testi felsőbbesség megtestesítői. Mellettük faragatlan és együgyű Landsknecht-tuskók a németek.

Pompás anyag áll tehát az angol kormányzás rendelkezésére. Az Intelligence Service 973-as számú megfigyelője például a hős kat exochen, ahogy az iskoláskönyvekben és ... Wallace detektív regényeiben írva vagyon. De a kormány végre rá kell ébredjen a német veszedelemre, fel kell szerelje ezeket a kitűnő embereket és oda kell állítsa őket, ahol az országmentés és az európai kultúra érdekében a leghatásosabban munkálkodhatnak.

Biztos vagyok benne, hogy a regény német fordításának szintén hatalmas sikere lesz. Hiszen égetően aktuális problémát tárgyal, rendkívül érdekes formában.

(f. j.)

— Megalakulnak az első zsidó hitközségek Abesszíniában. Rómából jelentik: Itália Zsidó Hitközségeinek Szövetsége elhatározta, hogy Carlo Viterbo ügyvédét Abesszíniába küldi abból a célból, hogy ott megalapítsa az első zsidó hitközségeket. Először Adids Abeba és Dire Dana községeket fogják megszervezni.

— Az amerikai lengyel zsidók és a varsói zavargások. Newyorkból jelentik: A napokban zajlott le az Amerikában élő lengyel zsidók szövetségének konferenciája, amelyen a lengyelországi állapotokról számoltak be. Határozatba ment, hogy a zsidó világkongresszus idején egy másik világkonferenciát fognak megtartani az összes külföldi lengyel zsidó testületek abból a célból, hogy a világ lelkiismeretét felhívják arra a terrorra, amely most a Lengyelországban élő zsidókat sújtja. A határozat a varsói kormányt teszi felelőssé a zsidók elleni erőszakoskodásokért és annak a reményének ad kifejezést, hogy a lengyelek jobbjai oda fognak állani a leterrorizált zsidóság mellé.

A francia parlamenti ellenzéknek nincs vezére

Tardieu, Reynaud, Marin, Flandin, Laval — eltűntek a politika színpadáról

Párizs, július 16. A baloldali népfrent nagy választási győzelmének másnapján hasztalan kérdezték a kamara folyosóin az újságírók egymástól: ki lesz az új ellenzék vezére? Erre a kérdésre nem tudott senki sem választ adni, sem a kamarában, sem azonkívül.

A régi polgári vezetők lejtárták magukat. Tardieu visszavonult a parlamenti politikától. Alvezére, Paul Reynaud annyira balfelé orientálódott, hogy egy ideig úgy látszott, kormányképesse akar válni az új baloldali parlamentben. Louis Marin, az engesztelhetetlen nacionalista veterán, túl öreg és kevés a tekintélye. Semmiesetre sem alkalmas egy olyan vezéri szerepre, amely egybekovácsolja az erősen megosztott jobboldali pártokat.

Flandin olyan népszerűtlen lett az utóbbi időben, hogy rá senki sem gondolt. Addig lajvirozott jobb és baloldall között, amíg nem bizik benne senki. A saját pártja sem nagyon.

Laval a szenátus előkelő csendjéből figyelte az eseményeket. Ő maga mondotta nekünk röviddel a választások előtt: „ha a baloldal győz: „aludni” fogok egy darabig.”

Az ellenzéki pártoknak tehát, ha cselekedni akarnak és be akarják tölteni szerepüket a hatalmas kormánytöbbséggel szemben, új vezetékre van szükségük.

Ki lesz ez a vezér? Három ember jelentkezett mostanában, aki vezéri tisztre pályázik. Az egyik De la Rocque ezredes.

De la Rocque ezredes megtépett presztízse

A Tűzkeresztes mozgalom vezére még nem is olyan régen diktátorjelöltnek számított a francia politikában. Óriási sikere, amivel milliókat gyűjtött a Tűzkeresztes nemzeti zászló köré. Hitleres allúrija, katonai hadgyakorlatai, parancsnoki, vezéri viselkedése egy időre azt a hitet keltették még ellenfeleiben is, hogy ezzel az emberrel komolyan kell számolni a francia politika korifeusainak.

Csak hogy De la Rocque ezredesnek nagyon megnyirbálta a presztízst néhány hónapos téltelensége. A harcias és fenyegető felvonulásoknak nem lett folytatása. De la Rocque addig ígérte a döntő óra felvirradását, amíg hívei is belefáradtak a várakozásba. Addig tiltakozott az ellen, hogy a jobboldal pénzeszközait védi, amíg kiábrándult belőle a jobboldal és a nagytöke, amely egy időben nagy reményekkel támogatta ezt a merész arcú diktátorjelöltet, de azért nem nyert a népszerűsége balfelé sem. Egyre-másra pártoltak el mellőle alvezérei, akik azt állították, hogy De la Rocque politikai éleslátása kimerül a passzivitásban és vezéri képessége a merész szavakban. Amellett nem is jó szonok.

Ezért kétséges, vajjon sikerül-e az ezredesnek most, hogy feloszlatná a Tűzkeresztes szervezetet, vezérségre juttatja a politikában, amint ezt ambicionálja. De la Rocque azzal akar utat vágni maga és mozgalma számára, hogy paramilitáris alakulatból politikai párttá alakítja át Tűzkeresztes szervezetét. Csak hogy annyit hangoztatta ideig, hogy nem akar politizálni, hogy ez a mostani orientációja nem sok kilátással kecsegtet. A Tűzkeresztes mozgalom még sok gondot fog okozni titkos és nyílt szereplésével Franciaország mai urainak. De hogy De la Rocqueból igazi új politikai vezér legyen, ezt még a hívei között is kevesen remélik.

Az exkommunista Doriot

Nagyobb sánssal indul talán a vezéri karrierre egy „új” ember, a kommunista pártból kivált Doriot, a st. denis-i kerület „renegát” képviselő-polgármestere.

Doriot néhány hónappal ezelőt szakadt el a kommunista párttól. Megelégedte „Moszkva diktatúrájával”, a st. denis-i polgármester nemzeti irányba akarja terelni a munkásmozgalmat. Vannak, akik azt mondják, hogy Doriot francia „nemzeti szocializmust” akar csinálni. Tény az, hogy új pártot alakított, amelyet „francia néppárt” kereszteltek el és azt remélik, hogy ebben az új pártban egyesíteni tudja mindazokat az elégedetleneket, akik nem akarnak sem jobboldali, sem baloldali diktatúrát, hanem egy haladó szociális rendszert, mely nemzeti alapon áll.

Az öblöshangu, kommunista harcokban izmosodott, lobogósörényű, lendületes tribün, aki szoros szemével szinte átdöfi vastag szemüvegét, sok harci lendületet hozott magával multjából. Természetesen ödöklő harcot folytatott ellene a választáson a kommunista párt, amely nem tudja sohasem megbocsátani a „renegát” az a gyilkosan maró

vádbeszédét, amit a Szovjet-paktum vitájában mondott Moszkva és Moszkva urai ellen. Doriot azonban győzött.

Igen ám, csak hogy milyen áron?

A legreakciósabb választótömegek szavaztak rá. És új pártjának hívei is a jobboldal elégedetleneiből verbuválódnak.

Az egykori kommunista vezér „jobbutra tért” egykori elvtársaira is számít. Csak hogy a baloldali mérsékelt elemei sem örülnek annak, hogy Doriot egyre inkább a jobboldal karjaiba sodródik. Baloldaltól tehát nem sok hívőre számíthat. A jobboldal pedig, ha méltányolja is „érdemeit”, azért nem felejt el egészen „árulását.”

Barátai attól tartanak, hogy Doriot olyan kalandba sodródott, amiben előbb-utóbb meghalhatatlan lelki konfliktusba kerül önmagával...

Chiappe a vezérjelölt?

A harmadik vezérjelölt Jean Chiappe, Párizs város volt rendőrfőnöke és a városi tanács volt elnöke.

Chiappe, a kommunizmus esküdt ellensége, Korzikában kapott mandátumot. A választás azonban olyan rémregénybe illő körülmények között történt, hogy a parlament illetékes bi-

Álomszerű tündérvár

VIII. Eduard nyaralókastélya a Riviérán

London, július 16. Sir George Clerk párizsi angol nagykövet a Riviérára utazott, hogy megtekintse a „Horizon”-kastélyt, amelyben VIII. Eduard király nyári szabadságát tölti. A kastély a Riviera legfestőbb pontján fekszik, a Cap d'Antibes fénykört koszorúzza dombjai között, csodás kilátással a Juan-öbölre és Lerins szigetére, amelynek kolostorából szökött meg a rejtélyes vasárlarcos. Jelenlegi tulajdonosa Maxine Elliott, a híres amerikai színésznő és szépségkirálynő építtette félmillió dollár költséggel. A külvilágot vasutvonal választja el, amely fölött hid vezet a kastély főbejáratahoz.

Az épület mint álomszerű tündérvár emelkedik ki az égő bíborvörös futórözsák tengerből, a szobák egyszerű egyenesvonalu pro-

zottsága a kommunista előadó javaslatára Chiappe mandátumának megsemmisítését indítványozta. Hiába hangoztatta a volt rendőrfőnök, hogy ő igazán nem felelős azért, ha az ellenpárt kortesei kirabolták a választási urnákat, a parlament baloldali többsége nem adott kegyelmet és megsemmisítette a választását.

A vizontlátásra, még találkozunk — kiáltotta oda Chiappe a tobozó kommunista padok felé, amikor kivonult a terebről.

Es most egyszerre két kerületben lép fel újból képviselőnek. Korzikában és az egyik párizsi kerületben, amelynek mandátuma Lasteyrie képviselő halálával megüresedett. Hívei nagyon biznak benne, hogy Chiappe-ot megválasztják Párizsban és így sokkal nagyobb súlyú mandátummal tér vissza a parlamentbe, mintha csak Korzika képviselője lenne. A jobboldal keresse sem találhatna elszántabb vezért, mint a harcias rendőrfőnököt, aki sohasem volt barátja a kommunizmusnak, de most, személyes meghurcoltatása után, új nagy harci kedvvel térne vissza a képviselőházba.

Chiappe erős egyénisége nem volt mindig szimpatikus a jobboldali korifeusok előtt sem. Félték tőle.

A lagymatag, széthúzó, parlamenti intrikához szokott jobboldali pártok kissé aggódtak. A vezérek féltékenykedtek rá.

Most azonban, ha megválasztják és újból bevonul a parlamentbe, nem igen akad olyan jobboldali képviselő, aki komoly konkurrens legyen számára, hogy magához ragadja a vezéri szerepet a jobboldal soraiban.

vencei izléssel vannak berendezve, főképp a kincseket érő keleti szőnyegek és a falakat díszítő modern festmények, különösen érdekessége néhány ragyogó földközítengeri tájkép, amelyet Winston Churchill, a híres angol politikus festett.

A kert fölátványossága a sziklába vágott pompás uszódomece, amelynek építése 65 ezer dollárba került. A medencét éjszaka a víz alatt világítják ki és siklópálya köti össze a nyílt tengerrel.

A kastély telkén magánrepülőter és öblében kis kikötő van motoros versenycsónakkal, ugyhogy a király a kastély magányából bármely percben átrándulhat Cannesbe, Nizza vagy Monte Carlóba.

A skandináv országokba menekült németországi chalucok nagy sikerei a mezőgazdaságban

Megnyitották az első skandináv cionista konferenciát — a zsidó hitközségek erősen támogatják a hachsara mozgalmat

Kopenhága, július 16. Július 12-én nyílt meg Kopenhágában a skandináv cionista első konferenciája. A cionista szervezet csak 1936 végén alakult meg. Ezuttal 26 delegátus tanácskozott, Hugo Valentin professzor svédországi delegátus elnöke alatt. A cionista exekutív részéről Kurt Blumenfeld vett részt a tanácskozásokon. Blumenfeld a cionista politikáról beszélt. A konferenciát a zsidó nagy szervezetek és kimagasló vezéregényiségek, közöttük Weizmann táviratlag üdvözölte.

Az elnöki jelentésből kiderül, hogy az elmúlt évben a hachsara tekintetében az északi országok szép eredményeket tudtak felmutatni. Az eddig teljesen asszimilálódott skandináv zsidó ifjuság már erősen barátkozik a cionista gondlattal és aktív részt kíván venni a palesztinai újjáépítés körül. A dán cionista szövetség elnöke Matei Slor országának hachsarajáról számolt be. A Hitler-uralom idején a dánországi cionisták a koppenhágai zsidó hitközséggel egyetemben azon igyekeztek, hogy a menekült chalucokat dán parasztkönl helyezzék el. A parasztek rövid idő alatt meggyőződtek a fiatal zsidók hasznavehetőségéről és egymás után jelentkeztek a cionista szervezetnél újabb zsidó munkakerőért. A dán kormányhatóságok is nagy előzékenységet tanúsítottak a chalucok irányában. Eddig 586 chalucot helyeztek el különböző dán udvarházakban. A fiatalok egy, illetve másfél éves kiképzés után Palesztinába fognak menni. Ötvenhárom közülük különböző országokba utazott, hogy a dán mezőgazdasági tapasztalatok alapján kiképezzék

a chalucokat. A chalucok messzemenő támogatását a dániai zsidó hitközségek vállalták. Ezek rövidesen akciót fognak beindítani a dániai hachsara minél intenzívebbé tételére. A Jewish Agency Exekutívjének tagja, dr. Werner Szenátor augusztusban Dániába utazik, hogy ellenőrizze a hachsara-munkát és erőteljes segítőakciót indítson meg. A svéd cionisták dániai mintára szintén elhelyeztek számos németországi menekült chalucot a lehető legjobb eredménnyel.

Bulldog Drummond visszavág

Filmbemutató a Royal-mozgóban

Cime után itélve amerikai gangsterhistróriára gondolunk üsd-vágd alapon. Pedig egészen más. Napjaink egyik legaktuálisabb, égetően fontos problémáját, a hadiipar profitéhes kalandorainak a béke elleni elkeseredett harcát mutatja be a film. Kijűnően megszervezett nemzetközi banda áll a hadiipar szolgálatában. Céljuk: nemzetközi bonyodalmak előidézése, az államoknak egymás ellen való uszítása, hogy ezáltal Európát a háborúba kergessék. A béke hívei szembeszállnak a kalandorokkal és a béke érdekében vívott harc eredményeképpen ártalmatlanná teszik a háboru hiénáit. Izgalmas, pergő cselekményű film. A szereplők jók. A filmet együtt vetítik Joseph Kessel Repülőtiszt c. regénye után készült Equipage c. slágerrel. A francia filmgyártás e legszebb alkotását Annabelle és Jean Pierre Aumont vitték világsikerre.

Leon Blummal tárgyal Weizmann Párizsban

Sulyos politikai harcot viv Londonban a cionista vezérkar. A palesztinai zavargások hatása az ország gazdasági életére. Kinevezték az angol vizsgálóbizottságot

London, július 16. A Zsidó Távirati Iroda mértékadó helyről szerzett információi szerint az angol kormány még nem hozott végleges határozatot a palesztinai zsidó bevándorlás felfüggesztése és a Palesztinába küldendő királyi vizsgálóbizottság kérdésében és ilyen intézkedések hozatalára nézve két héten belül nem is lesz döntés.

Másrészt viszont az ITA tudni véli, hogy bár bizonytalan még a királyi bizottság kiküldésének időpontja, megtörtént azonban a bizottság tagjainak a kinevezése. Eszerint a bizottságnak öt angol tagja van, akiknek nevét azonban csak később fogják közölni. A bizottságnak tudvalevőleg a palesztinai arab és zsidó panaszok és követelések megvizsgálására küldi a kormány Palesztinába.

Kemény politikai harc folyik Londonban

A Zsidó Távirati Iroda információi ugyanekkor rámutatnak arra, hogy Palesztinából erős nyomást gyakorolnak a palesztinai kormányra, abban az irányban hogy átmenetileg függesse fel a bevándorlást és azonnal küldje Palesztinába a királyi vizsgálóbizottságot. „Tegnapig — írja az ITA július 14-i londoni jelentése — komolyan kellett tartani attól, hogy az angol kormány engedni fog ennek a nyomásnak. A cionista vezéreknek kemény harcot kellett vívniuk, hogy kitartásra bírják a kormányt azon politika mellett, amelyet hirdetett s amely abban jutott kifejezésre, hogy nem tesz semmilyen engedményt az erőszaknak és mindaddig nem küldi Palesztinába a vizsgálóbizottságot, amíg az országban nem áll helyre a teljes rend és nyugalom. Ma már az a vélemény, hogy

a cionista vezérek ezen harca részleges eredményre vezetett. Sikertült rábírni az angol kormányt, hogy visszavonja a tervbe vett azonnali lépéseket és további erőfeszítéseket tegyen a rend teljes helyreállítására Palesztinában, mielőtt bármilyen politikai intézkedés történik.

Zsidó politikai körökben megállapítják, hogy bizonyos mértékben javult a helyzet az utóbbi napokkal szemben. A politikai helyzet azonban még mindig igen komoly, de nem reménytelen.

Weizmann és Ben Gurion újra Londonban

Ugyancsak Londonból jelentik, hogy Dávid Ben Gurion, a Jewish Agency palesztinai exekutívájának elnöke július 14-én, kedden repülőgépen Londonba érkezett Palesztinából. Ugyanekkor dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency elnöke is visszatért Londonba. Weizmann ugyanis Párizsban volt időközben, ahol Leon Blum fogadta hosszabb audiencián. Valószínűnek tartják, hogy

Weizmann, akit régebbi személyi kapcsolata fűznek Leon Blumhoz, a francia miniszterelnök támogatását kérte ahhoz a politikai munkához, amelyet a cionista vezérkarnak Londonban kell folytatnia a palesztinai zsidó pozíciók megvédése érdekében.

Weizmann és Ben Gurion Londonba érkezését a Palesztinával kapcsolatos politikai helyzet kiéleződésével hozzák összefüggésbe. Allitólág bizonyos befolyásos személyiségek a palesztinai zsidó bevándorlás átmeneti felfüggesztéséért exponáltak magukat.

A palesztinai gazdasági helyzet és a zavargások

Jeruzsálem, július 16. Ha a palesztinai zavargások komoly fennakadásokat idéztek elő az ország gazdasági életében, a zsidó gazdasági körökben máris álta-

lános a meggyőződés, hogy közvetlenül a zavargások befejezése után erős fellendülésnek indul, úgy az ipar, mint a kereskedelem. Már is beható vita folyik zsidó körökben arról, hogy mely gazdasági ágakat vegyék különös tekintetbe, hogy fokozzák a zsidó gazdaság általános pozíciójának ellenállóképességét és függetlenségét.

Egyöntetű a vélemény abban a tekintetben, hogy mindazt, amit a zavargások során megsemmisítettek, vagy megrongáltak, a lehető legsürgősebben újra fel kell építeni.

A gazdaság további kiépítése tekintetében viszont megoszlanak a vélemények. Gazdasági köröknek egy része elsősorban a mezőgazdasági bázis kibővítését követeli, míg a másik része az ipar fokozottabb felkarolását kívánja. Mose Smilanski, a zsidó parasztság szövetségének elnöke követeli, hogy a legnagyobb figyelmet a mezőgazdaságnak szenteljék, míg Fritz Nafali, az ismert nemzetgazdász különös súlyt helyez az ország befogadó képességének növelésére, az ipar kiépítése által.

A stagnálás jelei

Ugyanekkor nagy erőfeszítések történnek abban a tekintetben, hogy megkönnyítsék a három hónapos zavargások által súlyosan érintett zsidó ipart és kereskedelmi vállalatok kitarását. A gazdasági stagnálás jelei külsőleg is láthatók. A hétfői „kassza-nap” szokatlanul csendes. Mig máskor ezeken a napokon az ipari és kereskedelmi vállalatok megbizottjainak sürü tömege lepte el a bankokat, hogy beváltásukat, addig ma sokkal kisebb publikum látható hétfőn a bankoknál és az

emberek váltóikat nem annyira beváltani, mint prolongálni jönnek. Az Anglo Palestine Bank új hitelek nyújtásával igyekszik új impulzust adni a gazdasági életnek.

A nehéz gazdasági viszonyok a Jewish Agency exekutíváját is behatóan foglalkoztatják. Mint ismeretes, az exekutívá külön értekezletet tartott az Actions Comité Palesztinában tartózkodó tagjaival az aktuális gazdasági kérdésekről. Ezen tanácskozások eredményeiről és a hozott határozatokról azonban nem adtak ki semmiféle nyilatkozatot.

Az általános gazdasági helyzetről nyújt képet a Barclay Bank legutóbbi havi jelentése is. Eszerint júniusban nyugodt volt a palesztinai gabonapiac, élénk kereslet volta lisztpiacon, gyenge volt viszont a kereslet cukor, kávé és rizsben. Ugyanez volt tapasztalható a gyapju, selyem és textilárú piacán is. Az építőanyag-piacon minimális volt a forgalom. Ezzel szemben a termést igen kedvezően itélik meg.

A zsidó gazdaság erősítésére és felélénkítésére irányuló törekvések leginkább abban a tendenciában jutnak kifejezésre, hogy a hazai termékek belföldi piacát növeljék. A Toceret Haarec mozgalom egyre szélesebb köröket hódít meg. Így például a vendéglősök 200 tagot számláló csoportja a detail kereskedők szövetségének keretében elhatározta, hogy ezentúl csak palesztinai sört fognak venni importált sör helyett. A szövetség azon tagjai, akik ezt a határozatot megszegik, nem számíthatnak a szövetség érdekvédelmére. A Rison Löcioni sörgyár tervbe vette újabb létesítését Haifában.

Komoly erőfeszítések történnek a pa-

Az olimpiász látogatói nem léphetnek zsidókkal érintkezésbe

Milyen kávéházakba menjenek a külföldiek? Az amerikai olimpiászvendégek között nincs zsidó

Berlin, július 16. A németországi zsidó testületek az állambiztonsági rendőrségtől, a Gestapotól utasítást kaptak, hogy zsidókkal, akik az olimpiászra jönnek ne lépjenek semmiféle összeköttetésbe és ne adjanak felvilágosítást a németországi zsidókérdekről helyzetéről. Azokat, akik ebben az irányban tapogatóznának, halálkétként utasítsák a Gestapóhoz.

A birodalmi propagandaügyi minisztérium utasítást adott illetékes szerveinek, hogy az amerikai és külföldi olimpiász-lá-

togatókat vezessék a Kunfürstendemenk zsidók által látogatott kávéházaiba, hogy ezzel is bizonyítsák a németországi zsidók szabad mozgását. Valójában azonban ezeket a kávéházakat külföldiek szokták felkeresni, nem pedig németországi zsidók.

A sok száz amerikai között, akik már eddig Berlinbe érkeztek, nincsen zsidó. Newyorkból származó jelentés szerint azonban két amerikai zsidó: Sam Stoll (Michigan) és Marty Glickmann (Sirakusz) startolni fog a 400 méteres stafétában.

Meghalt Ossietzky, a három év óta internált világhírű német író?

Prágában az a hír terjedt el, hogy Ossietzky meghalt az elmeógyógyintézetben

Prága, július 16. A csehszlovák fővárosban tegnap magánjelentés érkezett arról, hogy Karl von Ossietzky, a híres német író, a Weltbühne volt főszerkesztője, akit a nemzeti szocialista uralom gyűjtőtáborba vetett, az egyik berlini elmeógyógyintézetben meghalt. Az eddigi ellenőrizhetetlen magánjelentés közli azt is, hogy a propagandaminisztérium szigorú utasítást adott arra, hogy Ossietzky halálhírét csak az olimpiai játékok befejezése után szabad közölni a világgal, mert a hír idő előtti közlése károsan befolyásolhatná az olimpia látogatottságát.

Ossietzky halálhírét természetesen egyelőre fenntartással kell fogadni. A Weltbühne volt főszerkesztője, aki a hitleri uralom előtti időkben a szellemi szabadság és az emberi jogok németországi él-

harcosa volt, három év óta az oldenburgi gyűjtőtáborban szünylődött. Lapját megszüntették, munkatársait részint koncentrációs táborba zárták. Legutóbb olyan hírek terjedtek el róla, hogy a gyűjtőtáborban súlyosan megbetegedett és a nemzeti szocialisták az egyik berlini elmeógyógyintézetbe utalták.

Kiszabadítása érdekében már évek óta több mozgalom indult, de eredménytelenül. Legutóbb kétezer szervezet jelölte a Nobel békédíjra, hogy ezzel megmenthessék a béke nagy harcosát. A Nobel-bizottság a jelölések felett még nem döntött.

A német fővárosban dolgozó külföldi újságírók most nyomozást indítottak Ossietzky halálhírének ellenőrzésére.

Az egyedüli igazi és tényleges maradék-kiarúsítás

GALLIA-nál

Cluj,

Str. Gen. Neculcea No. 2.
(Renner palota.)

Brasov,

Piața Libertății No. 3.

Sibiu,

Str. Regina Maria No. 7.

lesztinai termékek külföldi piacának növelésére is. Januárban nagyszabású kampány indul külföldön a palesztinai citrusgyümölcsök érdekében. Ebben az akcióban a kormány is részt vesz.

Újabb terrorcselekmények

Jeruzsálem, július 16. A palesztinai kormány hivatalos jelentése szerint az utóbbi napokban újabb terrorcselekmények történtek az ország különböző pontjain. Így Nablusz és Ber Séba környékén a katonai őrszolgálatokra lövöldöztek az arabok. Egy Jeruzsálem melletti faluban a terroristák 1300 fát téptek ki egy arab narancsban. Kilenc arabot letartóztattak. Raanana mellett municióraktárt fedeztek fel, amelynek kapcsán négy arabot vettek őrizetbe. A vasutvonalak ellen újabb merényleteket próbáltak elkövetni az arabok, de ezen kísérleteik megúsultak. Safit falu mellett a katonaság visszaverte egy arab terrorbanda támadási kísérletét. Számos fegyvert és municiót koboztak el. Jenin mellett hét arab vesztette életét az angol katonasággal vívott küzdelemben. Általában a terrorcselekmények száma fokozatosan csökken és főleg a tisztá arab-lakta helyiségekre szorítkozik.

A repülés csodái a francia repülőnapon

Párizs, július 16. Vasárnap tartották a Párizs melletti lebourgeti repülőtéren az idei francia repülőnapot.

A közönség vándorlása már a kora délelőtti órákban megkezdődött a repülőtér felé és a kora délutáni órákban több mint száz-ezerfőnyi tömeg csodálta a francia repülőket teljesítményeit.

Megjelent az ünnepeken Pierre Cot légügyi miniszter, a légügyi vezérkar magasrangú tisztjeinek kíséretében, valamint a kormány több tagja és igen sok külföldi hatalom légügyi attaséja.

Az ünnepséget kereskedelmi, utasszállító és könnyű harci gépek elvonulása vezette be, majd tömeges ejtőernyőugrás következett. Harmincöt, majd husz repülőgép legénysége ugrott ki egyszerre gépéből és ért földet minden baj nélkül.

Ezután a híres dijoni és etampesi légiáratok mutatták be a rajrepülés magas-iskoláját. Ötös alakulatokban a legnagyobb pontossággal és könnyedséggel végezték a legnehezebb légitratványokat: dugóhúzókat, csavarokat, bukfeneket és orsókat.

Utánuk a francia légi haderő legújabb és legmodernebb büszkeségei vonultak fel, köztük a 405-M. típusú gép, amely óránkénti 480 kilométeres sebességével a világ leggyorsabb vadászipilótája és egy léghajókosárral felszerelt repülőgépcsoda.

A közönség alig ocsudott fel ámulatából, amikor már a levegőben táncolt Detroitnak, a franciák leghíresebb műrepülőjének gépe, amely zeneszóra tangózott és kerjgőzött a levegőben, majd egész jól olvasható füstbetűket rajzolt az égre.

Végül Doret, Cavalli és a francia repülés többi büszkesége mutatta be szemképrázató akrobatikus légi fantáziáját.

— A prágai zsidóság kiterjesztési statisztikája. Prágából jelentik: A zsidó hitközség újabban megjelent statisztikai jelentése szerint 1935-ben Prágában 187 személy hagyta el a zsidó vallást. Ezek közül 140-en felekezetenélküliek lettek, 29-en római katolikusok, 10-en evangélikusok és 8-an csehszlovák vallásúak. A zsidóság kebelébe 1935-ben mindössze 50-em léptek be és pedig 18 férfi, 25 nő és 7 gyermek.

A tanonctanfolyamok meg- alapítása elé

Tudnivalók a szakmai kiképzésről szóló törvénnyel kapcsolatos teendőkről

Annyira megszoktuk városunk zsidó társadalmának közömbösségét a közügyek iránt, hogy valóságos történelmi momentumnak tekinthetjük az Országos Arvagondozó Átrétegződési osztálya által kezdeményezett és a zsidóság minden rétegének aktív részvételével megindult akciót, az új, ipari kiképzésről szóló törvénnyel kapcsolatos teendők tekintetében. Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt impozáns gyűlésen vettek részt városunk zsidó kereskedői és iparosai és jó idő óta először a tömeg természetes erejével igyekeztek egy mindenki által óhajtott akció lefolytatásához hozzájárulni és a többi ardeali városoknak példát adó módon felkészíteni a zsidóságot, hogy az említett törvényben előírt és az iparosság (kereskedelem) gyakorlásához szükséges nehéz szellemi és egyéb követelményeknek mindenben megfelelhessen.

A gyűlés eredményeként kihangsúlyozták az ipari és kereskedelmi tanonctanfolyamok létesítésének feltétlen szükségességét a törvény követelményeinek is megfelelő és a tanonctanulást terén gazdag tapasztalatokkal bíró Zsidó Országos Arvagondozó Átrétegződési osztályainak keretén belül.

Talán fölösleges is rámutatnunk arra, hogy miért reagál oly érzékenyen és miért kíséri oly élénk figyelemmel városunk egész zsidósága a fentvázolt akció minden fázisát és eredményét. Hisz mindenki tisztában van azzal, hogy az állami apparátusban való elhelyezkedési lehetőségek a zsidóság előtt majdnem abszolút mértékben el vannak zárva; a mezőgazdaságban és a termeléshez közelebb álló foglalkozási ágakban az elhelyezkedés szintén nem lehetséges; a szabadfoglalkozások gyakorlásának kezdete olyan óriási nehézségekkel jár, hogy állami támogatás hiányában (állami, megyei és községi szolgáltatásban levő zsidó orvosok, mérnökök, ügyvédek, stb. száma a zéróval határos), a magánpraxis igen sok esetben a létminimumot is alig képes biztosítani.

Marad számukra tehát az egyedüli lehetőség: az ipar és kereskedelem. És a törvény most ezt is megszigorította.

Hát nem egyenes érdeke, sőt létkérdése nemcsak az iparosoknak és kereskedőknek, hanem kivétel nélkül minden zsidónak, hogy résztvegyen ebben a munkában és bármilyen minimális anyagi és erkölcsi támogatásával biztosítsa a felnövő generáció megélhetésének mondhatni egyedüli lehetőségét? Hát van olyan zsidó, akiből mindannak dacára, hogy ilyen súlyos problémákkal állunk szemben, kivesszét volna a felelősségérzet utolsó szikrája is?

Az eddigi rendszer szerint az iparengedély megszerzéséhez csupán tanoncbizonyítványra és két évi segédi gyakorlatra volt szükség. Kötelező volt ugyan a tanonciskolák látogatása (ahol ilyen létezett), az egész tanidő alatt; a tanonciskolák sikeres elvégzése nem képezte azonban az iparüzési jognak elengedhetetlen feltételét. A törvény újítása tehát e tekintetben az, hogy míg eddig a tanonciskolák letételével minden nehézség nélkül megszerzett tanoncbizonyítvány alapján a

munkakönyvet (segédkönyv) kiállították, addig ma a tanoncbizonyítványon kívül még egy u. n. abszolváló bizonyítványra is szükség van, amelyet a tanfolyamok elvégzésével az iskola tanárai előtt sikeresen letett abszolváló vizsga alapján állítanak ki.

A törvény egy másik rendkívül fontos újítása abban áll, hogy a tanonckodásra vonatkozó rendelkezések nemcsak a mesterségekre és kisiparra vonatkoznak, hanem az alább felsorolt kereskedelmi ágakra is megfelelően alkalmazandók: szatóc, kocsmáros, festéküzlet, gyertyaüzlet, tej- és turófelék üzlete, kávé, tea, stb. üzlet, bor, szeszitalok és sókereskedés, halkereskedés, ruházatkodási cikkek üzlete, kályhaüzlet, vászon, szattyánbőr-üzlet.

Ha elgondoljuk, hogy a zsidóság mily nagy számban van a fenti foglalkozási ágakban elhelyezkedve, nem lehet kétséges előttünk, hogy a törvénnyel kapcsolatos teendők nemcsak bizonyos egyének speciális problémája, hanem többé-kevésbé az egész romániai zsidóság ügye.

Még mielőtt ismertetnők mindazokat a fázisokat, amelyeken az új törvény előírásai szerint egy tanoncnak keresztül kell mennie az iparengedély megszerzéséig, még egyszer ki kell hangsúlyoznunk, hogy a fent felsorolt kereskedőkre a törvénynek csak a tanonckodásra vonatkozó rendelkezései alkalmazandók, a törvény többi részei (mestervizsga, mesterkönyv, a munkakamara által kiállított iparigazolvány, stb.), melyek a mesterségek önállóan való gyakorlásához feltétlenül szükségesek — ezen kereskedőkre nem vonatkoznak.

Előreláthatólag tehát három rendszert különböztethetünk meg az iparosokra és kereskedőkre vonatkozóan: 1. A törvényhez mellékelt táblázat által fel nem sorolt kereskedők kategóriája. Ezekre az új törvény egyáltalában nem vonatkozik és az iparengedélyt minden igazolt előképzés nélkül megszerzhetik. 2. A fenti táblázatban szereplő kereskedők kategóriája. Ezekre a törvénynek a tanonckodásra vonatkozó része teljes egészében alkalmazandó. Ezen kereskedelmi ágak gyakorlásához feltétlenül szükséges tehát tanoncbizonyítvány és abszolváló bizonyítvány, vagy tanoncbizonyítvány és segédvizsga alapján megszerzett munkakönyv. 3. A kisiparosok kategóriája, akikre a törvény teljes egészében alkalmazandó.

Vegyünk egy gyakorlati példát és lássuk, hogyan lesz egy ipari tanoncból önállóan dolgozó mester?

Még mielőtt valaki ipari pályára lép, pszichotechnikai vizsgálatnak kell magát alávetnie, mely azt van hivatva megállapítani, hogy a jelentkező tanoncjelölt milyen szakmára a legalkalmasabb. E vizsgálat ugyan még nem kötelező, de a törvény szerint, egy a miniszteri tanács által hozandó határozattal ezt kötelezővé lehet tenni, a határozat által megjelölt helyiségekben. A vizsgálatot pályaválasztási tanácsadók végzik, amelyeket magánvállalatoknak is jogukban van létesí-

ni. Hogy mennyire fontos volna egy ilyennek a felállítására, fölösleges is kihangsúlyozni.

Ezután a tanonc belép egy műhelybe. Ha úgy ó, mint a munkaadó a törvény által előírt feltételeknek megfelelnek, tanoncszerződést kötnek, melynek időtartama legkevesebb 3 év és legtovább 4 év lehet. A tanidő letelte után a munkaadó kiállítja a tanonc részére a tanoncbizonyítványt. A gyakorlati kiképzéssel párhuzamosan a tanonc a tanonciskolát is látogatja és ennek sikeres elvégzése után abszolváló bizonyítványhoz jut. E két bizonyítvány alapján minden nehézség nélkül kiállítják a munkakönyvet (segédkönyvet), melynek alapján a mesterséget szabadon lehet űzni.

Mi történik azonban azzal a tanonccal, akinek helyiségében nincsenek tanonctanfolyamok?

Ezeknek vizsgát kell tenniük. Tanoncbizonyítvánnyal természetesen rendelkezniük kell. (A törvény csak miniszteri aprotálással engedélyezi a vizsgára való jelentkezést tanoncbizonyítvány hiányában.) A speciális bizottságok előtt letett gyakorlati és szóbeli vizsgák eredményéről szakképesítési bizonyítványt állítanak ki, melynek alapján szintén meg lehet szerezni a munkakönyvet. Természetesen nem csak a tanoncbizonyítvánnyal rendelkező vidéki tanonccok állhatnak vizsgára, hanem azok is, akik bármily okból nem végeztek tanonctanfolyamot (vagy elbuktak).

Az ipar önálló gyakorlásához azonban mesterkönyvre is szükség van. A mesterkönyvet azon legkevesebb 3 évi gyakorlattal bíró segédek szerezhetik meg, akik sikeresen teszik le a mestervizsgát. Látjuk tehát, hogy a mes-

tervizsga elengedhetlenül szükséges minden iparos számára, aki mesterségét önállóan akarja űzni, az aránylag elenyésző számú mérnökök és ipariskolát végzetek kivételével. Ezeknek természetesen segédvizsgát sem kell tenniük.

A vizsgáztató bizottság által kiállított mesterkönyv alapján, a Munkakamara kiadja az iparengedélyt (brevet de meserie).

Miben áll tehát a tanonctanfolyamok előnye és fontossága?

Az ipari tanonccal, aki tanonctanfolyamot végez, minden speciális vizsga nélkül segédkönyvhöz jut. Csak a saját tanárai előtt kell abszolváló vizsgát tennie. És ez nagy szó. A fentírt beosztás 2-ik kategóriájába tartozó kereskedelmi tanonccok pedig az abszolváló bizonyítvány alapján — iparengedélyt is szerezhettek. Ezeknek, mint mondtuk, nem kell mestervizsgát tenniük. És a tanonctanfolyam sikeres elvégzése esetén természetesen segédvizsgát sem.

A törvény megengedi, hogy a jogi személyiséggel bíró kulturális, felekezeti és szakszervezetek ilyen tanfolyamokat létesíthessenek. Az Arvagondozó e célra a legalkalmasabb. Tantervekben szintén nincs hiány. Most már csak a technikai keresztülvitelen van a sor. És még valami hiányzik: pénz. Azonban ha a tanfolyamok fontosságára gondolunk, hinnünk kell, hogy a pénzkérdés lesz a legkisebb akadály.

A fentiek természetesen csak az új tanonctanfolyamokra vonatkoznak. A ma dolgozó önálló mesterek és segédeknek a törvénnyel kapcsolatos jogi helyzetéről és teendőiről közelebbről számolunk be.

Dr. Lebovits Gyula

KÖZGAZDASÁG

50 hektáros középirtokok létesítésére törvényt készítenek elő

Az agrárprobléma még mindig foglalkoztatja a kormányköröket, bár ebben a vonatkozásban az agrárreformtól kezdve több törvény próbált rendet teremteni.

Az önkormányzatok a háború előtti időkig az 1864. évi agrárreformtörvény ama intézkedése maradt érvényben, hogy a paraszti birtokok védelmére az ingatlanáruházt megszigorították.

Az új agrárreformtörvények ugy intezkedtek, hogy a falusi gazdák tulajdonát képező ingatlanok az állam elővételi jogának biztosítása mellett bármely román állampolgárnak eladhatók, amennyiben a vevő azt saját maga fogja művelni. Az agrártörvények ezt a feltételt Ardeal és Banat területére is kiterjesztették.

Ion Mihalache földművelésügyi minisztersége alatt törvényjavaslatot terjesztettek elő a parlamentben, amely a kiskajitítás útján szerzett paraszti birtokok elidegenítésére vonatkozott. Eszerint a szobanforgó birtokokat bármely román állampolgár megvásárolhatja, ha a vevő mezei munkával foglalkozik vagy valamely mezőgazdasági iskola végzetje. A Mihalache-törvény is fenntartotta azonban azt a megszigorítást, hogy egy tulajdonos, illetve család maximum 25 hektár földet birtokolhat.

Jelentés a börpiacról. A készbörpiacon uralgó nyári üzletlenség kihatással van a nyersbörpiacon is. Az árak ugyan egyelőre jelentékenyebben nem változtak, a kereslet azonban megcsökkent. A bucaresti vágóhid nyersbörárjai a következők: bucovinai és banati piros tehénbőr 25 lej, bucovinai és banati piros ökörbőr 26 lej, bivalybőr 18 lej, tehénbőr 25 lej, ökörbőr 24 lej, szópörbőr 25 lej, sertésbőr 11 lej kgr.-ként, a juhbőr párja 160—180 lej. A készbörüzlet a nyári holt-szezon jegyében áll. A belföldi chrombörgrak nagyrésze üzlemredukción próbál a helyzetet segíteni. A detailkereskedelemben erős pangás észlelhető. Az inkasszó kielégítőnek egyáltalában nem mondható, bár az adások részéről a fizetési szándék meg van. Az árakban lényegesebb eltérés nem észlelhető.

Németország vezet Románia külkereskedelmében. A kormány most tette közzé azt a kimutatást, amely Románia kivitelét mutatja július hó első hét napja alatt. Eszerint az összkivitel 313 millió lejre rugott, ami az elmúlt hónapokhoz viszonyítva igen kielégítő eredményt jelent. Azon országok sorában, amelyekbe Románia exportot bonyolított le, az első helyen Németország áll 50 millió lejjel, utána következik Anglia 38 millió lejjel, majd Ausztria 36 millióval, Franciaország 24 millióval, Csehszlovákia 21 millióval, Svéd-

ország 20 millióval, Magyarország 17 millióval, Egyesült Államok 16 millióval, Egyiptom 16 millióval, Görögország 16 millióval, Olaszország 12 millióval, Palesztina 8 millióval. Mindezen adatok a folyó hó első hetére vonatkoznak.

Valutakurzusok a bucaresti magánforgalomban: francia frank 10.90—10.95 lej, svájci frank 53.50—54.50 lej belgas 28—30 lej, dollár 160—163 lej, angol font 830—840 lej, schilling 33—34 lej, zloti 25—27 lej, dinár 3.25—3.30 lej, olasz lira 10.50—11 lej, holland forint 112—115 lej, Rentenmark 42—43 lej, cseh korona 6.40—6.55 lej, drachma 1.40—1.50 lej, török font 120—125 lej, pengő 32.50—33.50 lej, léva 1.60—1.65 lej, Napoleon arany 1135—1140 lej, aranyfont 1410—1420 lej.

Bucuresti terményárak. Július 14-én a bucaresti tőzsdén a következő árakat jegyezték: 1936 évi tengeri 77—78 kgr.-os 3—5 százalékos idegen test 420 lej, augusztusra franco vagon siloz Constanta. Ujtermésű buza 78 kilogramos 3 százalékos idegen test 400 lej bordo Calafat. Ugyanazon minőségű buza 378 lej tutti slep Timisoara. Ugyanazon minőségű ujbuza 365 lej franco vagon banati feladóállomáson. Tavalyi tengeri 3 százalékos idegen testtel 100 vagonos tételben eladva 262.50 lej tutti slep T. Magurele. Ugyanazon minőségű tengeri, ugyanazon áron kelt el bordo Calarasi.

HAR ZION HAR CARMEL

egyedüli hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constanțăból Haifába:

Har Zion	július 23	Har Zion	augusztus 6
Har Carmel	július 30	Har Carmel	augusztus 13

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

ardeali és banati vezérképvisleténél

Teherszállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanța

veszélygyőrség szolgál felvilágosítással. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratcim: Bercovici

Verdu
harcos ú
gyében z
ietü ünne
Verdu
cos nevé
cos tett
Douau
a kegyel
baton és
részéből
Verdu
a külföl
döttsége
küldöttse
szervezet
fronthar
hamsisál
katonai
nultak a
ros köze
szállítsál
meg sűrű
nalon, a
németek
a kocsi
emlékmű
cosok kü

Brand
nek egy
lépett a
emlékmű
mas bab
tos csen
küldöttse
reszes l
Vasár
zett egy
amelyet
a douau
te Páriz
nak örö
a fáklá
miniszter
sok hozt
Este r
res tör
legnagyo
százezer
fronthar
halotti
halottjai
nájában
lebrált.
gek. Mi
előtt egy
állásban
Az új
nyugdíj
abban a
— Ön
értés lég
arról a
népeinek
az, hogy
tagjait,
nyünk.
nem kevé
félreérté
'Azt aka
nyujtsun
ban az a
az embe
A mi
let érzés
oldalú h
dotta —
Ezeknek
akadályo
telja és
tenünk,
zatos eg
Ezutá
re, amel
Valamen
mondta
vegét, a
el.
A bé
mondtak
képviselt
fordított

A világ minden tájáról érkezett frontharcosok

békefogadalmat tettek a verduni tömegsiroknál

Verdun, július 16. Hárommillió front-harcos ünnepélyes békefogadalmának je-gyében zajlott le a frontharcosok kegye-leti ünnepségei a hétfőre virradó éjszaka Verdun közelében. Hárommillió front-harcos nevében több, mint százezer front-harcos tett ünnepélyes esküt a békéért.

Douaumont erődjének „csontháza” volt a kegyeletes ünnepségek színhelye. Szom-baton és vasárnap Franciaország minden részéből özönltek a volt front-harcosok Verdunba. Vasárnap délután megérkeztek a külföldi front-harcos szövetségek kül-döntősei. Ezek között a 400 főnyi olasz küldöttség és még 17 állam front-harcos szervezetének vezetői. A németek 600 front-harcost küldtek az ünnepségre. Ro-hamsisakos katonák által vezetett francia katonai tehergépkocsik hosszú sorban vonultak a verduni vár uccán át, hogy a vá-ros közepén lévő hősi halotti emlékműhöz szállítsák a német front-harcosokat. A tö-meg sűrű sorokban állt fel ezen az utvo-nalon, ahol a németek végigvonultak. A németek az emlékmű közelében kiszálltak a kocsikból és diszlelésben vonultak az emlékmű elé, amelyet a francia front-harc-osok küldöttségei vettek körül.

Százezer tömegek vonulnak fel a menetben

Brandis kapitány, Douaumont erődje-nek egykori legendáshírű elfoglalója ki-lépett a német küldöttség sorából és az emlékművön elhelyezte a németek hatal-mas babékoszoruját. Egy pernyi áhita-tos csend következett, amely alatt a német küldöttség meghajlítva tartotta a horogke-resztes lobogót.

Vasárnap délután hat órakor megérke-zett egy autóoszlop élén az égő fákyla, amelyet a front-harcosok Párizsból hoztak a douaumonti tömegsírhoz. Szombaton es-te Párizsban az Ismeretlen Katona sírjá-nak örök lángjánál gyújtották meg azt a fákylát, amelyet Riviere nyugdíjügyi miniszter vezetésével a párizsi front-harc-osok hoztak Verdunba.

Este megindult a front-harcosok százezer tömege a temetőhöz. A világháboru legnagyobb haditemetője ez, amelyben öt-százezer ismeretlen katona nyugszik. A front-harcosok a hétfőre virradó éjszaka halotti őrseget álltak a világháboru hősi halottjainak sírjainál. A csontház kápol-nájában a verduni érsek halotti misét ce-lebrált. Ezután felállottak a halotti őrse-gek. Minden egyes tömegsír sirkeresztje előtt egy volt front-harcos fesszes vigyázz-állásban őrseget állott.

Az ünnepségek során Riviere francia nyugdíjügyi miniszter beszédet mondott és abban a többi között ezeket fejtegette:

— Önök front-harcosok a kölcsönös meg-értés légkörében tanuságot tettek most arról a közös törekvésekről, amely a világ népeinek békéjére irányul. Örömmel tölt el az, hogy oldalukon látom az új nemzedék tagjait, az ifjúságot, amely a mi remé-nyünk. A nemzedékek közötti félreértés nem kevésbé komoly természetű, mint az a félreértés, amely a népek között fennáll. Azt akarjuk, hogy a határokon át kezét nyújtsunk egymásnak és egyesüljünk ab-ban az akaratban, hogy boldogabbá tegyük az emberiséget.

A miniszter ezután szót emelt a gyűlö-let érzése és a haladás vívmányainak egy-oldalu hasznosítása ellen, mert — mon-dotta — ez csak a halál művét segíti elő. Ezeknek a gyűlöletes törekvéseknek meg-akadályozása volt a verduni találkozás célja és most itt Verdunban ki kell jelen-tenünk, hogy valamennyi állam összhang-zatos együttműködése elengedhetetlen.

Ezután került sor a nagy béketüntetés-re, amelyet békefogadalom vezetett be. Valamennyi zarándok hangosan utána-mondta a felolvasott békefogadalom szö-vegét, azután a sírokon virágot helyeztek el.

A békefogadalom, amelyet mikrofonba-mondtak és amelyet a béketüntetésen képviselt valamennyi ország nyelvére le-tengert, a következőképpen hangzott:

— Miután mindazok, akik országaik békéjének biztosításáért harcoltak és a halál békéjében egyesülve itt és másutt nyugosznak és miután gonosztett lenne továbbra is tűrni, amit a háboru halottai megvetendőnek tartottak, esküszünk, hogy a békét, amelyért e halottak életüket fel-áldozták, megőrizzük és akarjuk.

A halotti mezőn, a kísérteties éjszaká-ban, megrendítően hangzott fel az „Eskü-szünk!” kiáltás. Agylövések mennydörgé-se közepette vonultak el a front-harcosok a haditemetőből.

A táborozás utolsó napja

A front-harcos táborozás hétfőn ért vé-get. Az eredeti program szerint hétfőn délelőtt a verduni löversenyterén a külön-böző front-harcos-szervezetek megismétel-ték volna az éjszakai békefogadalmat, me-lyet a douaumonti katonatemetőben tet-tek, a zuhogó eső miatt azonban ezt az

Egész Spanyolországban növekvőben van a feszültség

A kormány elfogadta a baloldali pártok támogatását. Fokozódik a szállító-munkások sztrájkja

Madrid, július 16. Egész Spanyolország-ban a feszültség növekvőben van. A gyil-kosságok egymást követik. Olyan hírek járnak, hogy igen rövidesen kormányvál-ság lesz.

Ujabb jelentés szerint a kormány teg-nap este váratlanul minisztertanácsot tar-tott, amelyen elfogadta a baloldali pártok azon ajánlatát, hogy támogatni fogják a kormányt. Politikai körök ezt a válság el-kerülése érdekében hozott intézkedésnek tekintik.

Egyéni nyaralások Constantán

a Fekete tenger gyöngyén, Constantán, a világhírű mamaiai strandon egyéni nyaralási akciót szerveztünk be. Lakás: A kitűnő Palace szállodában. Kettő kényelmes szép balkonos szobában. A szobák általában a tengerre nyílnak. Folyóvíz. Liftszállás. — Étkezés: A Transsylvania étteremben. Kitűnő konyha. Naponta háromszori étkezés étlap szerint. Különleges igények is kielégíthetők (diétás étrend). Teljes ellátás, kurtaxa, ki-szolgálási díjak 15 napra most a főszezónban

csak 3450 lej

Vasuton féláru jegy. Kitűnő vasuti összeköttetés. — A részvételi díjak utazási osztályunk-nál az indulás előtt 5 nappal lefizethetők. Részletesebb felvilágosítást utazási osz-tályunk nyújt.

ujabb béketüntetés nem lehetett meg-tartani és helyette istentiszteleteket ren-deztek a verduni templomokban. Délben a front-harcos-szervezetek megbízottjai a ver-duni városházán gyűltek össze, ahol Ri-viere nyugdíjügyi miniszter nagy beszéd-ben bucsuzott tőlük. A miniszter felszólí-totta a front-harcosokat, összpontosítsák minden erejüket arra, hogy ne legyen új háboru. Szét kell oszlatni a népek között fennálló nézeteltéréseket. A világ front-harcosainak békejobbot kell nyújtaniok egymásnak és össze kell fogniok, hogy megalapozzák az emberiség jobb és bol-dogabb jövőjét.

nyelvi megkülönböztetéseket. A törvényen kívül azonban számos lehetőség van még a zsidók egyenjogúságának, a zsidó ál-lampolgárok anyagi és erkölcsi létének alászására. A német zsidó sors arra int bennünket, hogy a legélesebb éberséggel figyeljük a békeegyezmény kihatásait a zsidó kérdésre vonatkozólag.

Ebben az órában, amikor létrejött Ausztria közeledése Németországhoz, a legfontosabb feladatunk minden figyel-münket állampolgári és nemzeti kisebbségi jogaink megvédésére összpontosítani. Egyetlen lehetőség van csupán: Mindazon zsidók összefogása, akiknek szívében fekszik a nemzeti becsület és méltóság, zárt zsidó front, melynek bátorsága van szem-benézni a dolgokkal. Mobilizáljuk az összes erőket a zsidó egzisztenciák, a zsidó egyen-jogúság, a zsidó jövő megvédésére!

LEGUJABB SPORT

Ma délután Haggibbor-CAC derby a vízipólo-bajnokságban

Cluj, július 16. (Az Uj Kelet tud.) A ke-rületi vízipólobajnokság legnagyobb érdeklődéssel várt mérkőzésére kerül ma sor: a két régi rivális kerül szembe egymással, a CAC és Haggibbor. Ismeretes, hogy tavaly a kék-fehérek győztek hatalmas küzdelem után 2:1 arányban, ami egyúttal a második hely be-biztosítását is jelentette. Az idén két osztály-ban és két fordulóban dől el a bajnokság sorsa, amely sokkal nyitottabb, mint az elmúlt évben. Ami a mai mérkőzés esélyeit illeti, bajos jóslásokba bocsátkozni. A CAC na-gyobb uszítudását kiegyenlíti a Haggibbor technikája. Bármelyik csapat győzhet, de nagy gólarány nem valószínű.

A két együttes valószínű felállítása: Haggibbor: Erős, Neumann — Halpern, Schwartz I, Diamantstein—Farkas—Deutsch. CAC: Guráth, Galea—Gebefugi, Székely, Bundealeac—Fodor—Dózsa.

A mérkőzés irányítása az uszókörület el-nökének, Grigore Seliceanunak pártatlan ke-zébe van letéve.

Előzőleg 1/6 órakor a Románia és CFR játszanak II. osztályu bajnokit. Ezt a meccset Konecz tanár vezeti.

A debreceni Bocskai Clujon. A debreceni Bocskai Romániában turázó labdarugócsa-pata július 23-án, csütörtökön Cluj vendége lesz. A magyar csapat a Victoriával játszik barátságos mérkőzést.

Az U—ILSA első selejtezőt Timisoaran Tica Iliescu vezeti. Szövetségi megbízott Bucur-Bársu.

Emelkedett Barátky árfolyama. Bucuresti-ből jelentik: A Gazeta Sporturilor szerint az Olympique Lillois 1 millió lejt ajánlott fel Barátky kiadatásáért.

Moskó a bucaresti Makkabi tagja lett. Ira-tait a CAO már kiadta.

André Maurois: „A hallgatag Bramble ez-redes”. Az első regény a skótokról. Maurois legsikerültebb könyve. Ara füzve 60 lej. Epoque-kiadás. Kapható minden könyvkeres-kedésben.

Crystallin és Tropic a legmodernebb. Az egész világ bizalmát bírja, mert minőségileg pótolhatatlan. Ne fogad-jon el „OLLA” helyett súlyú után-zatokat.

Mit szólnak a bécsi zsidók az osztrák-német béke-egyezményhez

Mély aggodalommal néznek a hitlerista Németországhoz történt közeledés fejleményei elé

Bécs, július 15. Amióta Hitler az ur Németországban az ausztriai zsidóság sorsa is egyre sulyosabbá vált. Különösen gazdasági téren érték sulyos sebek Ausztria zsidóságát. Ilyen előzmények után ér-tethető, ha a német-osztrák egyezmény mély aggodalommal tölti el az osztrák zsidó kö-röket a zsidó sors és jövő alakulására nézve.

Az ausztriai cionista szervezet hivatalos organuma, a „Stimme” vezércikkben fog-lalkozik a német-osztrák egyezménnyel és ezzel kapcsolatban többek között a követ-kezőket írja:

„Bizonyos, hogy Ausztria zsidóságának minden oka meg van arra, hogy aggodva figyelje az új fejlődést. Gazdasági helyzete régóta aggasztó már. És hogy csak egy számot említsünk: 65 ezer ember részesül segélyben a hitközségnél. A zsidó lakosság pauperizálódása ijesztő méreteket ölt. Évek óta tart a gazdasági elnyomatás fo-lyamata, mely egyre több zsidó egzisztén-ciát ejt áldozatul.

Polgári egyenjogúságunkat is meg-támadták az utóbbi időben bizonyos körök. S történt ez annak ellenére, hogy egyen-jogúságunkat garantálja az alkotmány és népjogilag védik a kisebbségi jogokról szóló meghatározások. Bizonyos „nacion-alista” körök azonban túltették magukat mindezen és nem valószínűtlen, hogy ezek a körök a Németországgal létrejött egyez-mény megkötése után meg fogják kísérel-

ni, hogy a zsidókérdés kezelésében a né-met példa után járjanak el.

Ezt a tényt szem előtt kell tartanunk és idejében kell figyelmeztetnünk a nyil-vánosságot arra, hogy jottányit sem va-gyunk hajlandók engedni mindazon jogok-ból, amelyek bennünket szövetséges álla-munk alkotmánya és az általa magáévá tett kisebbségi jogok értelmében megillet-nek. Elvárjuk a szövetségi kormánytól, hogy minden olyan kísérlettel szemben, mely a mai jogaink elen irányul, a legtel-jesebb határozottsággal szembehelyezked-jék.”

Robert Stricker műszaki tanácsos, a „Neue Welt” című lapjában ugyancsak ve-zércikket ír és abban többek között a kö-vetkezőket fejt ki:

„Miután minden akciót, mely a megbé-kélést szolgálja, ösztintén üdvözlünk, elég-tétellel fogadhatjuk a legutóbbi politikai fejleményeket is. Emellett azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy az egyezményt két olyan állam kötötte, amelyek közül az egyik Ausztria, teljes egyenjogúságot biz-tosít zsidó alattvalóinak, míg a másik, Né-metország megfosztotta jogaitól és diffa-málja zsidókat. Ezért joggal nézhetjük aggodalommal ezen békeegyezmény ki-hatásait. Adam órnagy szövetségi főbiztos egyik nyilatkozatában kijelentette, hogy az egyezmény egy betűt sem változtat az 1934 májusi osztrák alkotmányon, mely nem ismeri a felekezeti, származási és

SPORT

Sürgős reformok után kiált Románia labdarugósportja

Cluj, július 16. (Az Uj Kelet tud.) Kétségtelen, hogy a sport fejlődését a versengés adja. Metcalfe, az amerikai világrekorder, sohasem érte volna el 100 méteres síkfutásban a 10.3 másodperces kolosszális időt, ha történetesen nem akadt volna futók, akik megközelítik ezen teljesítményt, amely révén ambicionálta a fejlődést, illetve ezen távnak minél rövidebb időn belül való abszolválását.

De nemcsak a síkfutásban, minden sportágban így van ez. Annak idején, amikor a rudugrásban még 350 cm-nél tartottak, óriásnak tünt ez a teljesítmény addig, amíg nem akadt, aki többet ugrik. Természetes, hogy a 350-es ugró ambicionálta hogy elérje, sőt fokozza annak a sporttársának eredményét, aki 350-en felül ugrott. És így válhatott valószínűvé, hogy a rudugrás világrekordja elérje a 4 méter 35 centimétert.

Ugyanez a helyzet a futballban is. Kerületi, tartományi, országos, országokközötti és világbajnokságokat rendeznek, hogy sportjelentőségnek tud lehetséget nyújtásnak egymás játékerények megismerésére és a látottak és tapasztaltak alapján keressék a megoldásait annak, hogy a következő találkozóra minél több olyan adottságra tegyenek szert, amely a jobb szerepléshez vezet, hogy ezáltal a sportot és annak rajongóinak százaikat fejlesszék. Természetes, hogy a futballban is meg van és meg kell legyen a hierarchikus ut, amely bármely együttes fejlődésének irányában felfelé vezet. Amint az érvényesülési lehetőség el van zárva, megszűnik a sport fejlődése.

Mindez a román labdarugás hibás felépítéséből, a rendszertelenségből és jelenségeiből kívánkozik papírra. A román labdarugásban kreáltak egy elsőosztályt és tavalyelőtt másodikosztályt. Anélkül azonban, hogy gondoskodtak volna arról, hogy megadják a lehetőséget az alsóbb osztályból a felsőbe való átlépésre.

De kezdjük elöl és vegyük például a cluji helyzetet. Cluj labdarugóbajnokságát az UEC együttese nyerte. Bekerült a ligabajnoki küzdelembe. De hogy került ide. Tizennégy mérkőzést játszott sikerrel, hogy jogot szerezhessen a továbbjutásra. Ellenfele pedig a Ceramica volt. Az a Ceramica, amely ősszel játszott egy mérkőzést és tavasszal egyet. És már a ligaselejtezőbe került. Ezuttal nem fontos, hogy milyen erők játszottak közbe, amelyek révén a Ceramica a B) ligában is helyet kaphatott — majdnem játék nélkül. Maradjunk csak a konkrét esetről. Az UEC tizennégy mérkőzésből sikeresen kerül ki elsőnek és akkor egész évi munkáját felülte sportfórumok nagyobb dicsőségére oda-dobták a bistrítai pályára, ahol sportszempontból nagyon is vitatható körülmények között vereséget szenved és már kezdeti is előlrol az egész. Vitán felül áll, hogy első-sorban is a Ceramica két mérkőzés megnyerése után normális keretek között nem kerülhet a ligaselejtezőbe. A Ceramicának ott kellett volna játszania valamelyik kerületi bajnokságban, hol legalább annyi mérkőzést kellett volna játszson, mint az UEC és csak kerületének bajnoksága megnyerése, egyenlő energiafogyasztás után kerülhetett volna be a döntő küzdelembe, ahol két mérkőzést kellett volna játszania: egyet odahaza, egyet ellenfele pályáján.

De vegyünk ennél még kirívóbb példát. A Nemzeti Bajnokság B) csoportjainak küzdelme. Öt csoportban, csoportonként nyolc együttes küzd a második ligában. Az év végét az öt csoport bajnoka, miután tizennégy mérkőzés után van, selejtezőt játszik egymás között a bajnokságért. Reális ez? Mondjuk hogy igen. Öt csoportbajnok van, mind

az ötnek a továbbjutása nem lehetséges, bár elképzelhető volna. Még pedig úgy, hogy az első liga öt helyezettje kerüljön vissza a második ligába. De mondjuk, hogy nem lehet szó öt együttes továbbjutásáról. De egyáltalában meg van a lehetőség Romániában a továbbjutásra? Nincs! Már pedig mi értelme van az egész B) liga bajnokságnak, ha az abban küzdők előtt el van zárva a fejlődés lehetősége! El lehet azt képzelni, hogy sikeres vizsga után bárki is ne hagyassa el az elemi iskola padját? Hogy ne járhatson középiskolába, majd egyetemre és esetleg diplomát szerezhesen? El lehet ezt képzelni? Hogy élete végéig elemista maradjon?!

Az idén például az ILSA és Phönix versengtek egymással a második liga bajnokságáért. Láttuk mindkét együttest: szép futballt, eredményes futballt, olyan futballt játszanak, amely révén a helyük Románia legjobbjai között van. Nem az lenne a normális, hogy mindkét együttes 22-22 mérkőzés sikeres lejátszása után továbbjutási lehetőséget kapjon? Vitán felül, igen, és még sem kap. Mert Románia labdarugó-rendszerében ez nem lehetséges. Ugy a Phönix, mint az ILSA, a Franco Romana és a többi élcspatok arra vannak itélve, hogy évről évre a maguk ezük, unalmas körében sportoljanak.

A legteljesebb mértékben igazuk van azoknak a Phönix-vezetőknek, akik amellett emelnek szót, hogy a Phönix labdarugócsapatát a továbbjutás igazságtalanságai miatt való tiltakozásképpen oszlássák fel, illetve játszásák a kerület bajnokságban. Igazuk van, mert nem sok értelme van annyi anyagi és erkölcsi áldozatot, annyi munkaenergiát pazarolni az egyesületre, ha nincs biztosítva a megérdemelt továbbjutás. Pedig milyen ha-

„CRÉME VEGETALE VITAMINISÉE Dr. BERNER“

a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.

„Savon vegetale Dr. Berner“

a legfinomabb neutrális arcápoló szappan

Használja ezen készítményeket, arca üde, bársonyos és fiatalos lesz!

Crème bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.

Minden gyógyszertárban, drogueriában és illatszertárban kaphatók.

Megrendelhető a romániai vezérképviselőt: „Agentia Bellissima“ Târgu-Mures utján is.

talmas fejlődést venne az egész vidék labdarugósportja, ha a Phönix az első osztályba bekerülne. Nemcsak Baia Mare, de a környéken, Carei, Satumare és Sighet futballrajongói is hétről hétre járnának el a mérkőzésekre és adnának ezzel új vérkeringést a vidék labdarugósportjának, amely ma népszerűségének fénykorát éli.

Lehetetlen, hogy az illetékesek, ha komolyan szívükön viselik Románia labdarugósportjának érdekeit, ne látnák ennek a helyzetnek tarthatatlanságát. És ha belátják, tudni kell, hogy ezen sürgősen segíteni kell. Ha nincs meg a lehetőség ebben az évben arra, hogy az első osztály mezőnyét tizennégyre felemeljék és abba a két finalistát: az ILSA-t és a Phönixet egy évi remek munkájuk gyümölcseként felvegyék, másodikosztályú mezőnyt kell létesíteni, amelyben helyet kapjon minden B) liga csoport első két helyezettje. A második teendő pedig, Románia labdarugósportjában olyan reformokat életbeléltetni, amelyek révén meg van adva a lehetőség — amint minden kulturált államban — a továbbjutásra.

Ha a román labdarugósport vezetői ezután sem látják be a mai helyzet tarthatatlanságát és továbbra is kitartanak lehetetlen elveik mellett, amelyekhez pedig — jól tudjuk — nem egészen önzetlenül ragaszkodtak, azt bizonyítanuk be, hogy Románia egyre fejlődő labdarugósportjának kerékkötői, akik méltatlanok arra, hogy vezetői tisztet viseljenek.

Costiul gyógyfürdőn 50 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a mara-muresi Astra között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Costiul gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 50 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 25 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Káhn Kálmánhoz, lapunk sighet-i megbízottjához.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

ÉRTESETÉS. Miután kevés kivétellel az ecetgyárak már régen **בשר** borpárlatból és utóbb **בשר** borból dolgoznak és így ecetképzőkádjaik öröklé **בשר** lettek, felhívjuk a közönség figyelmét, hogy az ecetet csakis szigorúan megbízható **בשר** ecetgyárból szerezzék be. Kitérő zamatu **בשר** ecet Simleui-Silvanieiben a Kohn-féle ecetgyárban kapható, referenciák a Simleui-Silvaniei Rabbinateusnál.

A legizletesebb vegetárius ételek a régi, jónirú Schwartz-féle vegetárius étteremben kaphatók, amely „Flóra“ név alatt a Str. Cherescu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Akadémia során) ismét megnyílt. Családoknak kihordásra kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

BASSZISTAT ÉS KELLEMES ALTHANGU fiatal fiut keres a cluji ortodox zsidó hitközség ének-kara. Reflektánsok irjanak Weisz Izidor főként címére Cluj, Str. Tudor Vladimirescu 1. al.

Ne mulassza el szerencsését! Vásároljon 25 lejért egy nyugdíjas sorsjegyet és vegyen részt július 20-án 250 értékes nyeremény sorolásában. 1 hálószoza, 1 szalon, 1 konyha-berendezés a főbb nyeremények. Vidéki rendelésnél kérünk 8 lej portóköltséget. Admínistratia Loteriei „Agimex“ Cluj, Piața Unirii 3.

Költözés miatt uriházban butorok, műtárgyak és antikvitások sürgősen eladó. Str. Goga 7. ajtó 10.

Palesztinába kivándorolni óhajtó leány részére azonnali alkalom nyílik. Közlelebbit „Haifa“ jelige alatt.

Nagy helyiség üzemnek vagy raktárnak. belvárosban kiadó. Rados festéküzlet, C. Reg. Ferdinand 11/a.

Irodal gyakorokat keres előkelő vállalat, román, magyar nyelvtudással. Németül tudók előnyben. Ajánlatok kiadóba „Törekvő“ jeligére.

Kisebb igényű fiatal fűszer és vas szakmában jártas segéd szombattartással állást keres. Vidékre is elmegy. Simon Adolf, Hida.

Modern díó telehálók kombinált szekrény, modern fotelek, finom kivitelben eladó, műasztalos, Str. David 3.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGO MUSORA:

Szűtörtök, péntek, szombat, vasárnap: Stan és Bran kalandorok. Két óra általános nevetés.

EDISON MOZGO MUSORA:

Két dráma és egy vígjáték egyszerre román és magyar feliratokkal: I. Variete titka. Bünelgyi dráma Carl Busson-nal. II. Hamiskártyás. Kalandorfilm, Charles Boyer-rel. A film keretében muzsikál Bura Sándor és cigányzenekara. III. Vig sófőrk sztrájkja. Vígjáték. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor.

ROYAL MOZGO MUSORA:

Ma 2 szenzációs filmremek 15 és 20 lejért: I. Premier: Bulldog Drummond visszatér. A hadipar hiénáinak és a béke hirdetőinek izgalmas összecsapása. II. Equipage. J. Kessel „Repülőtszít“ című világhírű regénye után. Annabella, Jean Pierre Aumont. A legszebb francia film. Előadások kezdete: I. Bulldog Drummond visszavág: 3.20, 6.20 és 9.20 órákor. II. Equipage: 4.30, 7.30 és 10.30 órákor.

A MUNKAS MOZGO MUSORA:

Pénteken, július 17-én nincs előadás. Szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órákor dupla műsor: I. Jönnek a tengerészek! Eddig nem látott természet felvételi filmsoda. Főszereplők: James Gagney, Gloria Stuart és Pat O'Brien. II. Bengali. Főszereplők: Gary Cooper és Franchot Tone.

Rendkívül olcsó társasutazás a szegedi szabadtéri játékokra és Budapestre

Napilapok Egyesült Utazási Osztályának rendezésében.

Indulás augusztus 1-én

Augusztus 1-én este az „Ember tragédiájának“ megtekintése a szegedi szabadtéri színpadon. Az előadás után indulás Budapestre gyorsvonattal. Erkezés Budapestre augusztus 2-án hajnalban. Budapestben hatnapos tartózkodás. Visszafelé indulás Budapestről augusztus 8-án reggel gyorsvonattal Szegedre. Erkezés Szegedre délelőtt. Este „János vitéz“ második szabadtéri előadásának megtekintése. Indulás haza augusztus 9-én hajnalban.

Részvételi díj Clujról 1180 lej

Mit kap ezért a hihetetlenül csekély részvételi díjért?

1. Utiköltség Cluj, Szeged, Budapest, Szeged és Cluj.
2. Vízum.
3. Színházjegyek két szabadtéri előadásra.

Ilyen olcsó alkalom egy felejthetetlen művészi élmény élvezetére és hatnapos budapesti tartózkodásra még sohasem volt. Használja ki ezt a lehetőséget és jelentkezzen azonnal utazási osztályunknál, mert csak korlátozott számban veszünk fel jelentkezőket.

Jelentkezési határidő július 25.

Egyéni utlevél szükséges.

DOMBRIA szövészet

készít és elad

minden versenyen felüli

szép és tartós, valódi

HOMESPUN

uri és női divatszöveteket

önköltségi áron

Egyedüli elárusító hely:

Cluj, Str. Bratianu 51.

— Haz tik: Tudv ügyminisz mányutort töltött Pé keltett a Madgeart

— Rep zottság a bia fővár ügy, ame orosz ter céja az hazahozn megnyitn be akarn fog törté tán a civ

— Meg curesitibő nap An jelenlétéb

— Baz curesitibő adunk r nia legjo kisebb b gyakorlan nem tört gok hire gépe me készül, áldozatul

— Na pátriareh nagy por ben a re megjelen kiküldött

— Ant nevében. német fő veztek el valedőleg lött. Bea pagandaü használni lására.

— aknázni tartandó olimpiász járat sziz zajlani.

— Tra meg mos politikai száma te országosa maradt: Transilva Berde 2.

— Liv ból jelen pokban a lelkési j a livornó hető a li

— A középko néhány m mészetes. Az orvos

— Lev got. Tud sen tartj a jelenle csot kies vényisikk ról mi m deleanu utja alk és valós után azo élére. Az nan ösz kolportál

— Ale munkásk környéke ezerre te a kórház ápolónő természet ellátni. munkáso a bucuere sem. Mo a kérése hatályyal gálatyete sítáról, ból Cost zett uj é

HIREK

— **Hazajön Madgearu.** Bucurestiből jelentik: Tudvalevő, hogy Madgearu volt pénzügyminiszter hosszabb ideje külföldi tanulmányúton van, amelynek során több napot töltött Párizsban is, amely élénk visszhangot keltett a jobboldali sajtóban. Hír szerint Madgearu a napokban visszatér az országba.

— **Repatriálást előkészítő román-orosz bizottság alakult.** Chisineuból jelentik: Basarabia fővárosában román-orosz bizottság alakult, amely felváltva kéthetenként román és orosz területen fog működni. E bizottság célja az Oroszországban rekedt románokat hazahozni, viszont az itteni oroszok számára megnyitni az utat haza felé, akik a szovjetekbe akarnak menni. A repatriálás csere alapon fog történni. Elsősorban a hadifoglyokat, aztán a civileket hozzák haza.

— **Megnyílt a romániai szabadegyetem.** Bucurestiből jelentik: Valeni de Munteban tegnap Anghelescu közoktatásügyi miniszter jelenlétében megnyílt a szabadegyetem.

— **Bazu Cantacuzino helyreigazítása.** Bucurestiből jelentik: Tegnap számunkban hírt adtunk róla, hogy Bazu Cantacuzino Románia legjobb amatőrpilótája leszállás közben kisebb balesetet szenvedett. Gépe, amellyel gyakorlatozott, tönkre ment, de a pilótának nem történt baja. Bazu Cantacuzino az újságok híreivel szemben közli, hogy nem az a gépe ment tönkre, amellyel világgörülű utra készült, hanem rendes tréningbipánja esett áldozatul.

— **Nagy pompával szentelik fel a renovált pátriárchiát.** Bucurestiből jelentik: Vasárnap nagy pompával fogják felszentelni Bucurestiben a renovált pátriárchiát. Az ünnepségen megjelennék a polgári és katonai hatóságok kiküldöttségei.

— **Antiszemita kampány Wilhelm Gustloff nevében.** Berlinből jelentik: A napokban a német fővárosban egy tervet és egy uccát neveztek el Wilhelm Gustloff nevére, akit tudvalevőleg David Frankfurter Dawosban leölt. Beavatott körök szerint a német propagandaiügyi minisztérium ezt is fel kívánja használni a Frankfurter ellen per befolyásolására. Gustloff esetét egyébként ki fogják aknázni a szeptemberben Nürnbergben megtartandó nemzeti szocialista pártnapon. Az olimpiász után beindított antiszemita hadjárat szintén a Gustloff-eset jegyében fog lezajlani.

— **Transilvániai Futár név alatt jelenik meg most Szegény Kiss Endre régi, kedvelt politikai és közgazdasági lapja,** amelynek új száma tele van politikai pikantériákkal. Az országosan elterjedt lap új címével is a régi maradt: érdekes, változatos, jólinformált. A Transilvániai Futár kiadóhivatala Str. Berde 2.

— **Livorno főrabbiájának jubileuma.** Rómából jelentik: A livornói zsidó hitközség a napokban ülte meg Toaff főrabbi harmincéves lelkesi jubileumát. A főrabbi egyik alapítója a livornói rabbiszemináriumnak. Neki köszönhető a livornói zsidó muzeum létrejötte.

— **A vér felújítása céljából —** kiváltképp középkori férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

— **Leváltják a baiamarei időközi bizottságot.** Tudósítónk jelenti: Az utóbbi időben erősen tartja magát a hír a bányavárosban, hogy a jelenlegi kinevezett városi ideggyógytanácsot kicserélik. A leváltást a Iuga-féle kötvénysikkasztással hozták kapcsolatba, amiről mi már részletesen beszámoltunk. Dr. Ardeleanu satumarei főispán mostani bucaresti utja alkalmával erről is tárgyal a fővárosban és valószínűleg tartják, hogy hazaérkezése után azonnal új vezetőség kerül Baiamare élére. Az ellencsoport köréből már az újonnan összeállított tanács listájának névsorát közlőportálják.

— **Alorvost és ápolónőt kapott a baiamarei munkáskórház.** Tudósítónk jelenti: Baiamare környékén a családtagokkal együtt negyvenezere tehető a betegpénztári tagok száma és a kórházban egy főorvos, valamint egy főápolónő végezte a temérdek kezelést, amit természetesen nem tudtak lelkismeretesen ellátni. Hiába történt minden intervenció a munkások részéről, hogy adjanak segítséget, a bucaresti központ nem akart arról hallani sem. Most aztán mégis meghaligatásra talált a kérésre özöne. A központ augusztus elsejéi hatállyal a baiamarei kórházhoz rendelte szolgálattételre dr. Bratloveanu Constantint Resitáról, valamint a clujii orthopedia-kórházból Costiac Elza ápolónőt, aki már megerkezett új állomáshelyére.

A XI-ik sorsjáték I. osztályának 1936 július 15-i huzásán

egymillió lejt nyert a Hivatalos Sorsjegyáruda

CLUJ, Str. REGINA MARIA No. 46 utján eladott

16.407 Seria I. számú sorsjegy

A sorsjegy negyedekben lett Clujon eladva IOAN OLARIU Str. Brătianu No. 3. aradi fiókján keresztül.

Ugyancsak a Postahivatalok Hivatalos Sorsjegyárudánál számos 10.000 lejtől kezdődő nagyobb nyeremények lettek kisorsolva az ország minden részében.

— **Sir Isaac Isaacs az angol koronatanács tagja.** Melbourneból jelentik: Sir Isaac Isaacs, Ausztrália volt főkörmányzója a napokban meghívást kapott Londonba, hogy vegyen részt mint Ausztrália képviselője azokon a koronatanácsokon, amelyeken VIII. Edward király koronázását beszélik meg. Sir Isaacs csak nemrég vált meg a főkörmányzói állásból. Ebből az alkalomból meleg ovációkban részesítették az angol udvar, a kormány és a társadalom részéről.

— **Ujabb áldozata van a hőségnek.** A napok óta tartó tikkasztó forróságnak több halálos áldozata volt az ország különböző részeiben. Most újabb napszúrás okozta halálesetről érkezik jelentés. A bessarábiai Comrat községben tegnap napszúrás következtében meghalt Grigore Sihau 44 éves gazda.

— **Ma ül össze a gazdasági bizottság.** Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága már háromszor tüzte ki ülésének időpontját, de a nyilvánossággal nem közölt okok miatt mindig elhalasztották azt. Hír szerint ma, pénteken most már végérvényesen megtartja ülését a gazdasági bizottság.

— **Rövid hírek mindenünne.** A bulgáriai Banskó városkában pusztított tüzet sikerült eloltani. Három ember holttestére találtak a romok alatt. — A belgiumi Gand-Anvers országúton tegnap szikla zuhant rá egy teherautóra. A sofőr meghalt, 10 személy súlyosan megsebesült. — A tegnapi lengyel minisztertanács után kijadott közlemény szerint Ridz Smigly tábornok hadseregfelügyelő a köztársasági elnök után az első személyiség az államban. — Kozma magyar belügyminiszter közölte, hogy november 1-én törvényileg megszüntetik a koldulást. — Karpinskit, az orosz akadémia elnökét holnap délután temetik.

— **Van-e Németországnak titkos aranykincse?** Londonból jelentik: A Daily Herald a német Reichsbank hivatalos kimutatásai alapján arra a megállapításra jut, hogy Németországnak titkos aranytartaléka van, melyről Schacht ideig hallgatott. Erre a megállapításra úgy jutott az angol lap, hogy az utolsó félvál alatt 2,187.000 font sterling aranyat szállítottak Németországból Londonba, ugyanez azonban a Reichsbank egy másik hivatalos kimutatása szerint csak 984.000 font sterlinggel csökkent a német aranytartalék. Ha mind a két adat megállja a helyét, — a mi kérdéses — úgy csak az lehet a magyarázata, hogy a különbözetet Németország valamely titkos aranyalapról folyósította. Az angol hitelezők már régóta azt állítják, hogy a német birodalom a fegyverkezéséhez szükséges nyersanyagok ellenértékét nem a birodalmi jegybank hivatalos aranytartalékából fedezi, hanem más, gondosan titkolt forrásokból.

— **Elhárították a kolerajárvány veszélyét Alexandria környékéről.** Alexandriából jelentik: A részeg matróz által felborított kolera-bacillusstenyészet következtében felmerült kolerajárvány veszélyét elhárították. A helyszínre kihívott rendőrök beoltották a megfigyelés alá helyezettéken nem mutatkozó kolera-szimptomák. Kairóban a kolera-veszély nagy izgalmat váltott ki és számosan mondtak le arról a szándékukról, hogy Alexandria környékén nyaraljanak.

— **Herzl-émlékünnepély Alba-Iulian.** Folyó hó 19-én, vasárnap este tartja meg nagy szabású Herzl-émlékünnepélyét a ZsNSz alba-iulianai helycsoportja. Az ünnepély keretében Jámber Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője tart emlékbeszédet. Janovitz Éva (Cluj) héber költők verseiből fog előadni. Az ünnepély iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— **Egy rejtélyes fa.** Londonból jelentik: India természetudósai egy rejtélyes fát tanulmányoznak, melyet a bengáli Nilphamari faluban találtak. A fa, melyet a falubeliek „ismeretlen fá”-nak neveznek, évenként négyszer hullatja el és növeszti újból lombjait és az új levelek alakja mindig feltűnően eltér az előzőktől. A tudósok képtelenek megállapítani milyen növénysztyába tartozik a fa és még azt sem tudták kinyomozni, ki ültette, vagy honnan került Bengálba.

— **Orkán pusztított Hollandiában.** Amsterdamból jelentik: Hollandiában tegnap orkán pusztított. Hilversum mellett egy kidőlt fa megölt két embert és súlyosan megsebesített egy harmadikat. A Waal folyón három vonatohajó süllyedt el. Nimegue környékén számos fát tövestől kitépett a vihar ereje.

— **Berengh Béla művészetje.** Lázasan folynak a próbák és előkészületek Berengh Béla és alkalmi társulata 18-án, szombaton este 9 órakor és vasárnap délután hat órakor a róm. kath. gimnázium dísztermében tartandó vidám estélyére. Berengh az új magyar kabaré-műsor legjavával fog a clujii közönség előtt bemutatkozni. Három mulatságos egyfelvonásos mellett egy Hacsek és Sajó jelenet is bemutatásra kerül. Az est fénypontjának ígérkezik Mária Éva szereplése. A fiatal művésznő Somló Zoltánnak Ballada a hűtlenségről című nagyhatású chanssonját fogja előadni, melyhez a kiváló fiatal muzsikuss, Pop Virgil szerzett hatásos és a modern szöveget drámai feszültséggel követő kísérőzenét. Székely Bálint és Székely Ibolya frapriáns táncduettje mellett ditrói Puskás Béla énekszámái egészítik ki a mindvégig nívós és érdekes műsort. A nagy érdeklődésre való tekintettel ezúton kéri Berengh Béla a közönséget, hogy a jegyeket az esti pénztárnál elkerülő torlódás miatt már elővételben szerezze be a Lepage könyvkereskedésben.

— **Óriási siremlék az Abessziniában elesett olasz katonáknak.** Berlinből jelentik: A Völckischer Beobachter addiszabebai tudósítója jelenti, hogy az esős időszak után hozzákezdnek az abesszin háborúban hősi halált halt olasz katonák gigantikus siremlékének megépítéséhez. Az ambaalagi hegyen építik meg az emléket, amely a mostani háborúban elesett 8000 olasz hősi halott utolsó nyugvóhelye lesz. Abessziniában minden részéről ide szállítják az olasz katonák holttesteit s mindenki külön bronztáblát kap. A fasiszta vesszőcsomó, karabély, ásó, kapa, sisak fogja díszíteni a sírokat. Az emlékmű tervpályázatán a legkiválóbb olasz művészek fogtak részt.

— **250.000 világháborús fénykép a londoni hadimúzeumban.** Londonból jelentik: A kenti herceg megnyitotta az angol birodalmi hadimúzeumot a Lord Rothermere által adományozott épületben, amelyben azelőtt a Bethlehem-kórház volt. A múzeum legértékesebb tárgyai közé három óriási, egyenként másféltonna súlyú légibomba mintája tartozik. Ilyen bombák készültek az antant légihaderők számára, hogy Berljnre és az esseni Krupp-művekre ejtsék, de a terv a fegyverszünet aláírása folytán nem valósult meg. A múzeumban látható továbbá a világháborúra vonatkozó 250.000 fényképfelvétel, 60.000 könyv és egyéb okmány, számos eredeti ágyú, repülőgép és háborús lövészárkjelenségek élethű mintái, valamint a VIII. Edward király naplója, amelyet mint a velszi testőrezred fiatal tisztje, a flandriai csatatéren vezetett.

— **Gázbiztos vendégpalota épül Hitler vendégei számára.** Nürnbergből jelentik: Nürnbergben nyolcemeletes hatalmas palotát építenek a Führer vendégei számára. A birodalmi pártnapra ugyanis Hitlernek igen sok vendége szokott Nürnbergbe érkezni. Eddig a nagy szállodákban helyezték el őket, de mint-hogy a látogatók száma egyre nő, az elhelyezés mind nehezebbé vált. Ezért Hitler azt a kívánságát fejezte ki, hogy vendégeinek külön vendégpalota álljon rendelkezésre. A palotát a Bahnhofsplatzon építik. Naponta 20 órát dolgoznak rajta, hogy már az idei pártnapra elkészüljön. A palota egyik pincéjében gázbiztos menedéket rendeznek be 160 ember számára. Hitler vendégpalotájá, mint a Völckischer Beobachter írja, nem fog konkurenciát jelenteni a nürnbergi fogadók számára, mert csak a pártnap idejére nyitják meg, különben egész évben zárva lesz.

— **Ahol nyolcvan nyelven leveleznek...** A legtöbb nyelvű levelezése rekordját bizonyára a Népszövetség munkatágyai hivatala tartja. Az éppen most elkészült statisztikai adatok szerint 1935-ben a hivatalhoz beérkezett 32.091 levél 80, ird és mond: nyolcvan különböző nyelven. A hivatal ezek közül „csak” 27.775-öt válaszolt meg, 26 nyelven. Ötvenhat féle nyelv helyett tehát a rokonnyelveket, részben pedig az angol és az eszperantót alkalmazta. Érdekes szempontjából megemlítjük, hogy a világon több mint 2000 nyelven beszélnek.

— **Az egész világ védekezik a japán dömping ellen.** Londonból jelentik: A japán áru-dömping lassanként az egész világot védő és megtorló intézkedésekre kényszeríti. A japán kereskedelmi minisztérium kimutatása szerint 51 ország korlátozza a japán áruk bevitelét vámemeléssel, behozatali hányadok, engedélyrendszer, vagy teljes behozatali tilalom útján. Ennek következtében Japán gyapot-szövetkivitele, mely 1935 első öt hónapjában 993.830.312 négyzetméter volt, 1936 első öt hónapjában 68.259.939 négyzetméterre esett le. A legtöbb behozatali korlátozás hatása csak a folyó év második felében kezd érezhetővé válni.

— **236 millió csésze teát isznak Angliában — naponta.** Londonból jelentik: Angliában a teaértékesítő iroda megállapítása szerint naponta 236 millió csésze teát isznak, ami napi 32 millió csészével haladja meg az előző évtized tea fogyasztási átlagát.

— **Háromezrethétszáz ember áldozata van már az amerikai kánikulának.** Newyorkból jelentik: Tegnap több államban 139 Fahrenheit fokot mértek árnyékban. A kánikula 12 napja alatt több mint 3700 ember halt meg az Egyesült Államokban.

— **Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségek-nél, vérszegénység, sápadtság és lesavanyodás** eseteiben reggel égygyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását. Az orvosok ajánlják.

— **Értésítés.** Alóítottak: Weisz & Halász S. A. Arad és Autoglobus Bucuresti, tisztelttel van szerencsénk t. üzletfeleinket értesíteni, hogy Rotschild Lajos urnál levő képviselőtünk a mai nappal megszüntettük és azzal az „Extra-Rapid” szállítási vállalatot, Str. Regele Ferdinand No. 120. bízunk meg. Autóindítás naponta minden irányban. További szives partfogásukat kérve: Weisz & Haász S. A. Arad, Autoglobus Bucuresti. Telefon: Cluj 4-27.

Váltsa ki minden zsidó választói igazolványát

az első zsidó világkongresszusra!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Anglia el akarja halasztani a locarnói konferenciát

Anglia az értekezlet elhalasztását az Olaszországgal való tárgyalásokra akarja felhasználni. A franciák viszont a brüsszeli értekezlet megtartását sürgetik és sajnálkoznak Anglia habozása fölött. Schuschnigg kancellár érdekes nyilatkozata az osztrák-német megegyezésről

Teljes mértékben biztosítva van a montreuxi értekezlet sikere

A tegnapi nap folyamán, mely a szankciók felfüggesztésének hivatalos napja volt, a népszövetségi tagállamok mindegyike végérvényesen megszüntette az olaszellenes megtorlásokat. Ebből az alkalomból a megtorlásban résztvevő államok majdnem mindegyike annak a ténynek megállapítását sem hagyja el, hogy a megtorlás nemcsak Olaszországot, de magukat a megtorlásban résztvevő államokat is súlyosan érintette. Így különösen Anglia külkereskedelme érezte meg a megtorlásokat, aminek következtében külkereskedelmi mérlege csaknem tízmillió fontnyi összeggel maradt passzív. A szankciók megszüntetése után a tegnapi nap folyamán Londonba már megérkezett az első olasz szállítmány. 32 vagon olasz gyümölcsöt hajóztak ki a londoni kikötőben, melyet a kereskedők valóságos székápolkodtak.

Olaszország ünnepe

Mint mindig, az olasz kormány ezúttal is arra igyekezett felhasználni a kínálkozó alkalmat, hogy Olaszország végsőkéig kimerült népét beszédekkel és görögütés ünnepekkel

kel kárpótolja — a szankciók felfüggesztésének napjával kapcsolatban. Ebből az alkalomból tegnap egész Olaszország lobogódszobába öltözött, az utcákon százezrek ünnepelelték az olasz politika „sikerét”. A szankciók felfüggesztésével kapcsolatban Mussolini hosszabb beszélgetést folytatott a londoni Evening Standard munkatársával, akinek a következőket mondotta:

— Most, hogy értesültem arról, miszerint a földközítengeri angol flottasítesek visszavonulási parancsot kaptak és tudom, hogy a gibraltári angol légihaderő augusztus 20-án szintén visszatér Londonba, örömmel jelenthetem ki, hogy

a háborús veszély Anglia és Olaszország között megszünt fenyegetni.

A legutolsó hónapok eseményei és az a feszültség, mely már-már az európai légkör fellobbanásához vezetett, újra meg újra figyelmeztet bennünket, hogy csak kölcsönös bizalommal, megértéssel és a fejlődés tényeinek elismerésével szervezhetik újjá a nemzetközi életet.

dében azt hangoztatta, hogy az angol diplomáciának ma inkább, mint valaha, a közvetítés politikáját kell követnie. Angliának közelebb kell hozni Franciaországot Németországhoz és azon kell lennie, hogy Berlin felteveli Párizsban meghallgatásra találjanak.

A francia lapok sürgetik a locarnói értekezlet megtartását

Minden jel arra vall, hogy a locarnói értekezlet összehívása ügyében Anglia és Franciaország között egyre mélyülő ellentétek állanak fenn. Míg az angol miniszterközi értekezlet a konferencia elhalasztása mellett foglalt állást, addig

Agyonlőtték Stelescut, a Vaszgárda volt alvezéré

Tizenkét vaszgárdista ölte meg politikai bosszúból a Brancoveanu kórházban fekvő Stelescut

BUURESTI, július 16. (Az Uj Kelet tud.) Csütörtök délután hat óra 45 perckor agyonlőtték Mihail Stelescut, a vaszgárda volt parlamenti képviselőjét és volt alvezérét, aki a Duca-gyilkosság pere után elhagyta a vaszgárdát és harcot indított egykori politikai barátai ellen. Stelescut, aki sorozatos leleplező cikkeket közölt Zelea Codreanu és a vaszgárda ellen, többszörösen fenyegették meg halállal ellenfelei és az életveszélyes fenyegetésekről jelentést tett az ügyészségnek is.

A gyilkosság körülményeiről a következőket jelentik: Stelescut a Brancoveanu kórházban volt internálva, hogy vakbéloperációnak vessék alá. Miután tegnap fogadónap volt, tizenkét vaszgárdista jelent meg a kórházban, hogy Stelescut meglátogassák. A diáksorozat minden nehézség nélkül hatolt be abba a szobába, ahol Stelescut fekvett. Amint belétek, néhányan közülük revolvert rántottak elő és valóságos golyózáport zúdítottak az ágyban fekvő Stelescutra. Stelescut nyomban meghalt. A merénylőket átadták a rendőrségnek, ahol kijelentették, hogy azért ölték meg Stelescut, mert áruló volt.

A francia kamara megkezdte a hadiipar nacionalizálására vonatkozó törvényjavaslat vitáját

A jobboldal is megszavazza a javaslatot

Párizs, július 16. A francia kamara ma délelőtt kezdetét vett ülésén a hadiipar nacionalizálására vonatkozó törvényjavaslat részletes vitáját kezdték meg, a kamara képviselőinek óriási érdeklődése mellett.

A javaslatot először Fernand Laurent jobboldali képviselő szövegezte, aki kijelentette, hogy ő és politikai barátai egyetértettek a javaslattal, de a javaslat nem tesz eleget annak az elvnek, hogy tényleges ellenőrzést vezessenek be a hadianyag-gyártás fölött.

Ezután Courson radikális szocialista szövegezte a javaslat vitájához és kifejtette azokat az érveket, amelyek pártját a javaslat megszavazására készíti. Hangoztatta, hogy a kamara illetékes bizottsága a legnagyobb pártatlansággal vette tanulmányozás alá a javaslatot és annak megalkotásánál a nemzetvédelem céljai tartotta szem előtt. Franciaországnak az egész világ színe előtt tanúbizonyságot kell szolgáltatnia jöhízeműségéről és csatlakoznia kell az egyetemes biztonsághoz.

Camille Planche szocialista képviselő beszédében bejelentette, hogy a szocialisták mindannyian meg fogják szavazni a javaslatot, annál is inkább, mert a szocialista párt mindig híve volt a hadiipar nacionalizálásának.

Párizs, július 16. A vita folytatása során Valentin Fracois jobboldali képviselő ellenjavaslatot nyújtott be, amely hatha-

a francia lapok csaknem egyhangúlag sürgetik a brüsszeli értekezlet megtartását és sajnálkoznak Anglia habozása fölött.

A L'Oeuvre szerint Anglia ezzel a magatartásával arra akarja rábírní Németországot, hogy lépjen be az európai együttműködés körébe. Ugyancsak a L'Oeuvre írja azt is, Corbin londoni francia követnek utasítása volt sikra szállani a locarnói értekezlet megtartása mellett és arra, hogy legrosszabb esetben megbeszéléssel helyettesítsék a konferenciát a francia partokon, esetleg Boulogneban.

Teljesen biztosítva van a montreuxi értekezlet sikere

Párizsi jelentés szerint a montreuxi értekezlet sikere teljesen biztosítva van. Francia politikai körökben nagy meglepődésüket rejtik ki ezzel a ténnyel szemben. A kötéendő megegyezést a Franciaország és szövetségesei által képviselt álláspont győzelmének tekintik. A Le Matin szerint Franciaország most bizonyosságot adta annak, hogy szükség esetén megfelelő biztosítékokkal fog segítségére lenni barátainak.

Istanbuli jelentés szerint az új tengerszoros egyezmény aláírása után a török kormány azonnal összehívja a parlamentet és törvényjavaslatot fog betervezni a tengerszorosoknak erődítményekkel való ellátására. Szükséges hitelek megszavaztatása végett.

Schuschnigg nyilatkozata az osztrák-német megegyezésről

A német-osztrák megegyezés ügye még most is a diplomáciai érdeklődés érthető előterében áll. A megegyezéssel kapcsolatban rendkívüli érdeklődésre tarthat számot a legilletékesebb tényezők: Schuschnigg kancellárnak nyilatkozata, aki a Giornale d'Italia munkatársának a következő érdekes kijelentéseket tette:

— A német-osztrák megegyezés hozzá fog járulni a nyugtalan európai légkör enyhítéséhez és eltünteti egy olyan kényes pontot, mely régóta izgatón hatott az európai közvéleményre.

A megegyezés nem változtat Ausztria belpolitikájának általános irányvonalain. Külpolitikailag pedig csak annyiban jelent változást, hogy megszünteti a Duna-medencében a helyzetet és biztosítja a Duna-medence államainak egyenjogúságát és függetlenségét. Mussolini gondolata a Duna-medence kérdésének gazdasági megoldására, rövidesen napirendre kerül és a kérdés megoldása gyakorlatilag elő fogja mozdítani Európa békéjét.

Interpelláció az angol alsóházban az osztrák-német megegyezés ügyében

Az általános érdeklődés, mely az összes európai országokban az osztrák-német megegyezést kíséri, Angliában is a külpolitikai élet központjába helyezte ezt az eseményt. Ezt bizonyítja az a londoni jelentés is, mely szerint tegnap az alsóház ülésén egy konzervatív képviselő ebben az ügyben kérdést intézett a kormányhoz. A képviselő azt kérdezte a kormánytól, nem tartja-e helyesnek Berlinnel közölni, hogy barátságatlan lépések tekint minden olyan akciót, mely akár Ausztria, akár pedig Csehszlovákia területi épségét veszélyezteti.

Az interpellációra a szabadságáról már visszatért Eden külügyminiszter válaszolt, aki kijelentette, hogy az angol kormány, noha teljes figyelemmel kíséri a német-osztrák viszony kialakulását, az a meggyőződése, hogy ilyen lépést a helyzet egyáltalában nem kíván.

A német-osztrák megegyezés alkalmával félreérthetetlenül nyilatkozik meg a magyar kormány szimpátiája, amely olyan tényekben nyilvánul meg, melyek túlhaladják az egyszerű udvariassági kereteket és az elkötelezettség menő szimpátiája jelei. Mint Budapestről jelentik, tegnap Kánya Kálmán magyar külügyminiszter rendkívül szívélyes hangú táviratban fejezte ki szerencsekívánatait és meglepődését Neurath külügyi-

niszternek az osztrák-német megegyezés alkalmából. Neurath válaszában megköszönte az üdvözlést és annak a reményének adott kifejezést, hogy a megegyezés az érdekelt hatalmakon kívül áldásos eredményt fog hozni Európa békéjére is.

Az angol kormány a locarnói értekezlet elhalasztása mellett foglalt állást.

A nyugati hatalmak külpolitikai tevékenysége pillanatnyilag a locarnói értekezlettel kapcsolatban kérdésekre, illetőleg az értekezlet megtartására, vagy megnevelésére irányuló kérdések megvitatására összpontosul. Londoni jelentés szerint Mussolini barátságos magatartása ellenére sem hiszi az angol kormány, hogy Olaszország részt önját venni a locarnói hatalmak brüsszeli értekezletén. Eppen ezért az angol diplomácia minden erejével azon fáradozik, hogy Franciaországot eltérítse eredeti szándékától és az új locarnói értekezlet tervét egyszerű angol-francia-belga megbeszélésekké enyhítse.

Ezzel kapcsolatban a Havas távirati iroda londoni újabb jelentése arról számol be, hogy angol politikai körök felfogása szerint a locarnói értekezlet összehívása Brüsszelben akár három, akár öt résztvevővel számos nehézséget okozna.

Erre a konklúzióra jutott egyébként a tegnapi este összeült angol miniszterközi bizottság is, mely a locarnói értekezlet elhalasztása mellett foglalt állást. A bizottságnak az a véleménye, hogy a három értekezlet közeli napokra tervezett összehívása még jobban közelítené egymáshoz Németországot és Olaszországot és még fokozottabban kényszerítené a nyugati csoport: Franciaország, Anglia, Belgium végleges elváltását a közép-európai csoportot alkotó államoktól: Németországtól, Olaszországtól, Ausztriától és Magyarországtól.

A locarnói értekezlet elhalasztása viszont lehetővé tenné Anglia számára, hogy tárgyalásokat folytasson Olaszországgal a jelenlegi nehézségek elsimítása érdekében. A tegnapi miniszteri értekezleten egyébként annak lehetőségével is foglalkoztak, hogy esetleg más államokat is meghívják a locarnói értekezletre.

Az angol kormány ismételt lehangoló kompromisszumos politikáját — mely már a szankciók ügyében is olyan szomorú következményekhez vezetett, — cantabury-i éresek is támogatni látszik. Az éresek tegnap az anglikán egyház kongresszusát megnyitó beszé-

Taxa plátite No. 22

10. Tel Havont évre 60 földre: félévre: KELET dóság: Cikkein rás me

S

Csib gar kő

Nem

Bucur

Mihail

hátborz

meggyil

nem ért

nyét. E

resszuso

den kö

fejére

hajfása

hetett

ezt az

fanatizm

örprefek

lázszik

dozata.

ben nem

lyekkel

ami azo

hez fog

hatott e

össze 2

barátai.

előtt ál

nak kö

végzése

félelmet

vel vilá

eddig is

lelmetes

előtt.

Sts

Mihail

személy

kezdte

kában.

választá

vasgárd

dőben e

tumhoz.

az ifju

jogi tar

Demons

sójan s

németor

jait. Ze

parlam

hangu

zott, S

tempera

tizmust.

vel és e

bogó f

viselő v

szert

fenyeg

más re

A Io

érájában

A vasg

zett ma

Zelea C

reanut

Vaida-k

belső su

zött, an

Stelescu

dából v

pontos

denesetr

is jelent

rülmeny

és ambi

CENZURAT